KURJER WARSZAWSKI.

Czwartek. Dnia 19 (31) Grudnia 1857 Roku. № 344. Jutro, NOWY ROK.—Śgo Fulgencyusza.

Z dniem dzisiejszym, kończymy rok 1857, a od jutra w nową wstępujemy epokę, rozpoczynając rok 1858. Raz więc jeszcze przy zakończeniu roku, zwyczajem już od lat 20 w *Kurjerze* zaprowadzonym, rzucimy okiem w upłynioną przeszłość, aby przebiegłszy takową, streścić wszystkie wypadki roczne i odnowić je w pamięci Czytelników naszych. A różne były owe wypadki, to radosne, to smutne, to uświęcone weselem serca, to grubą żałobą pokryte, stosownie do tych okoliczności, jakie towarzyszyć im zwykły. W naszych szczegółowych, a codziennych przez ciąg roku całego sprawozdaniach, objęliśmy je wszystkie bez różnicy w całéj obszerności, dziś więc tylko podajemy je summarycznie, nie jako opisy, ale jako fakta, dla kroniki, która służąc stale *trzydzieści siedm* lat Czytelnikom swoim, starała się przynajmniéj nie spuścić nigdy z uwagi przedmiotu, dotyczącego zarówno kraju jak i *Warszawy*, zarówno ogółu, jak pojedynczych osób, skoro treść tego przedmiotu tchnęła myślą ich dobra.

Zaczynając od Domu Cesarskiego, podajemy iż takowy, w miesiącu maju pomnożony został w r. 1857 przez narodzenie się syna NAJJAŚNIEJSZYCH PAŃSTWA, któremu nadane zostało imie Sergjusz. Radosny ten wypadek, z Woli Miłościwego MONARCHY oznajmiony został w sposób nader łaskawy mieszkańcom Warszawy, którzy z wdzięcznością przyjęli tę szczęśliwą wiadomość. Nadto w miesiącu Styczniu Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Katarzyna Michałówna Xiężna Meklemburg Strelicka, powiła Xiężniczkę. W roku 1857, J. C. W. Wielki Xiążę Michał Mikołajewicz zawarł związek małżeński z Siostrą W. X. *Badeńskiego* J. C. W. Wielką Xiężną Olgą Fedorówną.

Warszawa w tym roku miała szczęście po dwakroć oglądać w swych murach NAJJAŚNIEJSZEGO ALEXANDRA II CESARZA Wszech-Rossyi i Króla Polskiego. Raz w miesiącu wrześniu a powtórnie na początkach października kiedy NAJJAŚNIEJSZY PAN w powrocie z zagranicy raczył odbyć do miasta tutejszego wjazd wraz z NAJJAŚNIEJSZĄ PANIĄ, poraz pierwszy, jako CESARZOWĄ i Królową uszczęśliwiającą obecnością swoją miasto nasze. Pobyt ten w Warszawie, NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO raczyli upamiętnić zwiedzeniem Instytutu wychowania panien w Nowéj Alexandryi, Instytutu S. Kazimierza, i Pensyi żeńskiéj Rządowéj o 5 klassach, oraz innych zakładów dobroczynnych w Warszawie.

Obok tego z NAJJAŚNIEJSZYCH OSÓB, gościli w Warszawie, J. C. W. W. Xiążę Mikołaj Mikołajewicz Starszy i J. C. W. W. Xiążę Michał Mikołajewicz.

Z wysokich Gości, przejechali przez miasto tutejsze J. W. X. Wysokość Xiążę Karol Fryderyk Badeński; *Riza-Bey*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Porty *Ottomańskiéj* przy Dworze Cesarsko-Rossyjskim; Rzeczywisty Szambelan Hrabia *Dlum Sztritetz* Feldmarszałek porucznik wojsk *Austryjackich*; Baron *Budberg* Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny J. C. Mości, przy dworze *Austrjackim*, Feldmarszałek Wojsk Austryjackich v. *Parrot*, Xiążę Hugo *Hohenloe* i Xiążę Felix *Hohenloe Oehringen* i Baron *Marschal* Radca Tajny Dworu Badeńskiego; Rzecz. Rad. Tajny Hrabia *Renard*, i inni.

Z Dygnitarzy Państwa gościli, Rzecz. Rad. Tajny, *Norów* Minister Oświecenia Narodowego; Radca Tajny Senator *Tymowski*, Minister Sekr. Stanu Królestwa Polskiego; Radca Tajny, Hrabia Goleniszczew *Kutuzów*, Towarzysz Ministra Sekretarza Stanu; Wileński wojenny Grodzieński i Kowieński Jenerał Gubernator Jenerał *Nazimów*; Radzca Tajny Lejb Medyk *Enochin*; Xiążę *Trubecki* Mistrz Dworu J. C. K. Mości; Radca Tajny Hr. *Chreptowicz* Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny J. C. Mości przy dworze Angielskim.

Na samym początku r. b. obsadzono najpierwszą w Duchowieństwie godność w kraju, to jest Arcy-Biskupa Metropolity Warszawskiego a która to godność powierzoną została J.W. J.X. *Fijałkowskiemu*, Biskupowi Hermopolitańskiemu i Administratorowi Archi Dyecezyi. Jednocześnie także dwie Dyecezye to jest *Kujawsko-Kaliska* i *Podlaska*, ujrzały swych pasterzy w osobach, pierwsza JW. J.X. Michała *Marszewskiego*, a druga J.X. Benjamina *Szymańskiego* Prowincjała zakonu *Kapucynów*, którzy wyniesieni zostali do godności Biskupiéj. Z powodu tych nominacyi, odbyły się na początku roku pełne uroczystości obrzędy, dwa w Kościele Archi-Katedralnym Śgo Jana, to jest przyjęcie Palljusza, jako oznaki godności Arcy Biskupiéj, przez Arcy Pasterza J. X. *Fijałkowskiego*, i konsekracyi na Biskupa J. Xdza Michała *Marszewskiego*, zaś trzecia w kościele *Śgo Krzyża*, to jest takaż konsekracja na Biskupa J. X. *Szymańskiego*. Oprócz tego w miesiącu marcu uzupełnioną została i prześwietna Kapituła Metropolitalna Warszawska, przez oddanie wszystkich wakujących w niéj Prelatur i Kanonii zasłużonym tutejszym kapłanom. Nakoniec obsadzone zostały także i dwie Sufraganje: *Lubelska* w osobie Prałata Walentego *Baranowskiego* i *Podlaska* w osobie prałata Józefa *Twarowskiego*, niemniéj Kapituły Katedralne Włocławska i Podlaska i Kollegiaty Łowicka i Kaliska.

Podobnież i Kapituła PP. Kanoniczek *Warszawskich*, otrzymała nową Xienię w osobie JW. Adelaidy *Dunin*, w miejsce zmarłéj Xieni Teressy *Karśnickiéj*.

Z liczby corocznie odnawianych Przybytków Pańskich zasługują na wzmiankę Kościoły Warszawskie, które od czasu do czasu, odpowiednio i stosownie do wpływu na ten cel funduszów przyozdabiane bywały. Dziś rzucając okiem na te Przybytki, z radością w sercu widzimy iż niema ani jednego, któryby zagrażał chyleniem się do upadku, a jeżeli jeszcze na niektórych potrzebach mu zbywa jak na organach, ambonach, obrazach i t. p. szczegółach, to i te potrzeby w zapomnienie bynajmniéj nie idą i są ciągłem zajęciem Opiekuńczego Rządu i osób, mających bliższy nadzór nad Domami BOŻEMI. Tak było i z organami w kościele Mokotowskim, na budowę których, oprócz wpływu ofiar za pośrednictwem *Kurjera*, dawane bywały w ciągu roku i różne zabawy muzykalne, jak np. przez orkiestrę węgierską p. Miski *Farkasza*, lub Lignicką p. *Bilsego*. To samo także powiedzieć możemy i o Świątyniach Pańskich na prowincyi, a z odnowionych zasługuje na wzmiankę Kościół w *Opolu* w pcie Lubelskim, który staraniem JW. Kaz. *Wydrychowicza* dziedzica téj majętności, przyprowadzony został do stanu świetnego i zabezpieczony od wypadku. Daléj znowu: Kościół w *Czerwonym Dworze* w majętności Bened. Hr. *Tyszkiewicza* wzniesiony kosztem dziedziców i poświęcony w czerwcu. Podobnież Kościół XX. *Bernardynów w Lublinie*, którego restauracją zajął się z całą gorliwością wybrany w tym celu komitet. W tym roku także rozpoczęto budowę Kościoła murowanego w *Willanowie* pod Warszawą, który w rozmiarach znacznie powiększonych staje na miejscu dawnego. Odnowiono także we wsi *Ratowie* Kościół i klasztor XX. *Bernardynów*. We wsi *Brzozowie* Kościół parafialny staraniem JW. Józefa *Ciechomskiego*, nowo wzniesiony został. W M. *Rownie* kaplica dla uczniów, a W *Licheniu* stanął nowy Kościół.

Co do Najwyższych Ukazów, z tych w miesiącu maju ogłoszony został dodatkowy do Najmiłościwszych Manifestów Cesarskich Ukaz, dotyczący ulgi w losie tych wszystkich, którzy otrzymali Najwyższe zezwolenie na powrót do kraju z *Syberyi*.

Ojcowskie, Miłościwie nam Panującego MONARCHY, Rozkazy, wskutku przedstawień J. O. X. Namiestnika Królestwa wydane, upamiętniły i rok bieżący pod względem otwarcia nowych i rozwoju istniejących Zakładów Naukowych.—Ukaz Najwyższy stanowiący założenie w Warszawie Cesarsko-Królewskiej Medyczno Chirurgicznéj Akademii, w skutkach swoich nieobliczone dla kraju dobrodziejstwa zapewnia, dla młodzieży zaś nowe pole odznaczenia się w szczytnym zawodzie lekarza otwiera.—Uroczyste otwarcie Akademii nastąpiło dnia 1 października. Akademia ta pomieszczoną została w gmachu po b. Towarzystwie Przyjaciół Nauk.

W tymże roku, liczbę tutejszych Zakładów naukowych dla płci żeńskiéj pomnożyła Pensja Rządowa o pięciu klasach, którą wkrótce po otwarciu, jak to wyżéj nadmieniliśmy, NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO w nieograniczonéj dobrotliwości Swojéj, zwiedzić raczyli.

Również zatwierdzoną Najwyżéj i wprowadzoną w wykonanie została nowa organizacja Gimnazjów Filologicznych, podług któréj

kurs nauk w czterech klasach niższych jest ogólny, począwszy zaś od klasy 5-téj dzieli się na dwa oddziały, nauk filologiczno-historycznych i matematycznych. Nadto dodaną została klasa 8a-specjalna, przeznaczona li tylko do nauki prawa dla tych uczniów, którzy w przyszłości pragną poświęcić się zawodowi sądowemu, a którzy już poprzednio w klassach VI i VII w przygotowawczych prawnych przedmiotach się sposobili. Podług zaś Etatu Najwyżéj zatwierdzonego, zastosowanego do powyższéj organizacyi Gimnazjów, płace Nauczycieli znacznie powiększone zostały.

W celu rozciągnięcia troskliwszego dozoru nad Szkołami Elementarnemi, Szkoły te, za Najwyższą decyzją, poddane zostały pod bliższy nadzór Dyrektorów, Inspektorów i Nadzorców Etatowych, i wyznaczono odpowiedni fundusz na zwiedzanie przez nich tychże Szkół.

Dla Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, i znajdującéj się przy nim Szkoły Wiejskiéj, ułożono i przedstawiono do wyższéj Sankcyi nową Ustawę, podług któréj Zakład ten tak potrzebny i użyteczny w kraju, otrzyma odpowiedniejszą celowi swemu organizacją.

Postanowiono urządzenie na prowincyi pięciu Szkół Wiejskich wraz z folwarkami doświadczalnemi, na wzór istniejącéj przy Instytucie Marymontskim podobnéj Szkoły, i wydzielono na to 10,000 Rsr. rocznie, a dla jednéj takiéj Szkoły zakupiono już pod Radomskiem grunta i folwark.

Rozpoczęto budowę odpowiedniego gmachu dla Gimnazjum Lubelskiego wraz z Pensjonatem, pod kierunkiem wyznaczonego w tym celu z miejscowych Obywateli i Urzędników Komitetu. Komitet ten zajął się tą czynnością nader gorliwie. Plan gmachu projektowany wedle pomysłu samego JW. *Muchanowa* przez p. Ant. *Sulimowskiego* Budowniczego O. N. W., a wykonanie poruczono znanemu Budowniczemu *Ankiewiczowi*.

Szkoła Rabinów w Warszawie otrzymała nową, przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzoną Ustawę.

Przy tylu ułatwieniach w rozszerzaniu się oświaty, szczodrobliwość Najłaskawszego MONARCHY wydzieliła w tym roku przeszło 30,000 rsr., które odtąd stale na wsparcie dla biednéj i odznaczającéj się moralnością, pilnością i zdolnościami młodzieży używanemi będą.

Z summy powyższéj, 170 uczniów odpowiadających określonym dopiero co warunkom, corocznie po 100 rsr. wsparcia ma pobierać, czyli łącznie Skarb co rok na ten cel rsr. 17,000 wykładać będzie.

Podobnież ustanowiono Stypendja Rządowe dla uczniów odznaczających się szczególnemi zdolnościami do nauk matematycznych i technicznych, po rsr. 150 rocznie, celem podania im środków do dalszego pobierania nauk i ukończenia całkowitego kursu w właściwych Specjalnych Zakładach Naukowych Okręgu, zachęcania ich do usilnego zajęcia się temi naukami i ukształcenia tym sposobem zdolnych Budowniczych, Inżenierów Cywilnych, Mechaników, Chemików, Agronomów, Malarzy, Rzeźbiarzy i Nauczycieli w tych gałęziach nauk i sztuk. Na Stypendja te wyznaczono ze Skarbu 8,000 rsr. rocznie.

Niezależnie od tych stypendjów wydziela się corocznie summa 5,750 rsr., na zastąpienie opłaty szkolnéj za synów biednych a zasłużonych Urzędników, odznaczających się przy moralném sprawowaniu pilnością i postępem w naukach.

W końcu nadmienić musimy, iż Dyrektor Instytutu gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, Radca Stanu *Zdzitowiecki* odbył podróż za granicę w celu naukowym, dla szczegółowego rozpoznania na miejscu urządzenia Zakładów Naukowych Rolniczych, i zwiedził celniejsze zagraniczne instytucje tego rodzaju.

Profesor Akademii Medyczno-Chirurgicznéj i Instytutu Szlacheckiego *Przystański*, dwukrotnie odbył podróż za granicę w celu zbadania postępu nauk fizycznych, oraz zakupienia dla tutejszych Zakładów Naukowych najnowszych narzędzi.

Trzech wreszcie kandydatów, którzy ukończyli z celującym postępem kurs nauk w Gimnazjum Realném, a następnie przez rok jeden kształcili się praktycznie w tutejszych rządowych i prywatnych Zakładach technicznych, postanowiono dla dalszego kształcenia sę wysłać za granicę, a mianowicie dwóch t. j. *Walberga* i *Wyczlińskiego* do *Bunsena* w *Heidelbergu* na Chemję, a jednego Ludwika *Bagińskiego* do *Liêge* na nauki mechaniczne. Z podobnego dobrodziejstwa korzystają już p. *Miłosz*, który kształci się w gospodarstwie wiejskiém w *Hohenheim*, i p. *Miecznikowski* w mechanice w *Liêge*.

Z postanowień Rządowych, wydane zostały między innemi; kaz Cesarski, zmieniający dotychczasowe postępowanie przy podwyższeniu urzędników w rangach. Takiż Ukaz, w nabywaniu praw szlachectwa. Urządzenie zasadnicze warunków budowy pierwszéj sieci kolei żelaznéj w Cesarstwie, mającéj się rozciągać na wiorst około 4000, od *Petersburga* do *Warszawy* i granicy *Pruskiéj*; od *Moskwy* do *Niżnego Nowgorodu*; od *Moskwy* przez *Kursk* i dolinę *Dniepru* do *Teodozyi*, i od *Kurska* lub *Orła* przez *Dynaburg* do *Lipawy*. Również w r. b. Najwyższem postanowieniem oddaną została prywatnemu towarzystwu cała linja kolei żelaznéj *Warszawsko-Wiedeńskiéj* z przedłużeniem do *Kattowic* w Prusach i nowo projektowanéj *Warszawsko-Bydgoskiéj*. Uroczyste zdanie kolei przez Rząd tymże Towarzystwom nastąpiło d. 1 listopada r. b. W tymże roku wydaną została nowa organizacja dla Bióra kontrolli służących; zaprowadzona reforma w dotychczasowem zabezpieczeniu inwentarzy od pomoru i nowa organizacja dla Sekwestratorów; i uregulowanie opłat jazdy dorożkarskiéj. Skutkiem zapadłego poprzednio postanowienia puszczono w r. b. nowe jedno rublowe bilety w miejsce dotychczasowych; w r. b. przedłużono na lat sześć opłatę klassyczną i od mięsa zwaną rzeziową. A co do saméj *Warszawy*, ta uległa w r. b. nowemu podziałowi 12stu Cyrkułów stolicę i przedmieście Pragę składających, wskutku czego wydaną została nowa Taryffa domów. Nakoniec jedném z ważniejszych dla Kraju całego postanowień było zatwierdzenie przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA Towarzystwa Rolniczego.

Dopełniane corocznie rozdziały różnych dobroczynnych zapisów, i w tym także roku odbyły się w porządku właściwym. I tak, z legatu śp. *Zacharkiewicza* Członka Senatu wynagrodzeni zostali służący za wierną, gorliwą i długoletnią na jednem miejscu służbę. Z zapisu *Bochomolca*, otrzymało 168 osób wsparcie w summie rsr. 742 kop. 69. Z funduszu po Józefie *Krzyżanowskim* udzielono również wsparcie w kwocie rsr. 22 kop. 50. Z zapisu Gminy Starozakonnych na pamiątkę 50 letniego obchodu Jubileuszu służby wojskowéj śp. Xięcia *Warszawskiego* Hr. *Paskiewicza Erywańskiego*, uposażono w tym roku jedną z panien niezamożnego stanu wyznania Mojżeszowego.

Z zapisów na różne dobroczynne cele kładziemy na początku zapis rsr. 3000 przez JO. Anastazję z Xiążąt Warszawskich Hrabiów Paskiewiczów Erywańskich, Xiężnę *Łabanów Rostowskę* na wychowanie jednej Panny a córki urzędnika w Instytucie Alexandryjskim. Podobnego rodzaju zapisy na różne cele, poczynili: Adam Hr. *Ożarowski* rsr. 1500 na Salę ochrony dziatek przy Warsz. Tow. Dobr.; Franciszek i Felicjanna z Miroszewskich *Wężykowie* rsr. 300 dla włościan dóbr *Siedliska* i *Tęgoborze*. Stanisław *Press* rsr. 195 dla kościoła Parafialnego w *Chotowie*. X. Grzegórz *Wyrzykowski* rsr. 600 dla XX. *Missyonarzy* w *Warszawie* i rsr. 150 dla ubogich. Józef *de Köhler* rsr. 450, dla sierot pod opieką Warsz. Tow. Dobr.; Hermancja z Hrabiów Tyzenhauzów Hrabina *Uruska* rsr. 2000 na założenie w *Warszawie* Żłobka czyli przytułku dla niemowląt biednych matek. Estera *Raczyńska* kasztelanka rsr. 3000 dla klasztorów w królestwie *Polskiém* i W. X. *Poznańskiém*, oraz rsr. 956 kop. 85 dla Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych w *Warszawie*. Benedykt *Jaskuło* rsr. 150 dla kościoła XX. *Bernardynów* w *Lublinie*. X. Marceli *Wojtasiewicz* proboszcz Parafii w *Chłaniowie* rsr. 150 dla starców i kalek pod opieką *Lubelskiego* Tow. Dobr. zostajacych. Franciszek *Rutkowski* rsr. 150 na sieroty w Warsz. Tow. Dobr. X. Alfons *Skórkowski* rsr. 300 dla klasztoru XX. *Bernardynów* w *Wielkiéj Woli*. Kunegunda *Adamowska* rs. 157 kop. 50 dla kościoła parafjalnego w *Łoniowie*. Roch *Szczepanowski* rs. 150 dla Szpitala Śgo *Ducha* w *Sandomierzu*. Xawery *Wyganowki* rsr. 1,500 na reperacją Kościoła i smętarza w *Myśliborzu*. Michał *Jakubowski* rsr. 1000; z tych 600 dla ubogich w *Hrubieszowie* wstydzących się żebrać, a 400 na odzież dla biednych w temże mieście. Xiądz *Koryciński* rs. 1200 jako fundusz wieczysty na reperację kościoła w *Bełżycach*. Radca Tajny Józef *Morawski* rsr. 1500, a z tych dla Instytutu Głuchoniemych i ociemniałych rsr. 600 dla Instytutu moralnie zaniedbanynh dzieci rsr. 600; i dla kościoła Paraf. w *Żdżarach* rsr. 300. Jan *Leśniewski* dziedzic dóbr Kuczyna, rsr. 3000 ty-

tułem wieczystego funduszu na Stypendjum w Instytucie Gospodarstwa wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, którego dawniéj był uczniem. Michał *Chrzanowski* rs. 300; z tych 150 dla kościoła paraf. w *Szczercowie* i 150 dla kościoła w *Gorzkowicach*. Justyna z Łuszczewskich *Domańska* rs. 300 dla kościoła paraf. w Jasieńcu. Jan *Bartkowski* rsr. 15,000 na wystawienie kościoła we wsi *Łukszach*. Jan *Chociszewski* rsr. 900 dla dwojga sierot celem usposobienia ich do rzemiosła; oraz dla XX. Reformatów w *Solcu*, XX. Reformatów nad Wisłą i XX. Bernardynów w *Radomiu* po rsr. 150. Florjan *Pratnicki* rsr. 2,250 dla szpitala w *Hrubieszowie*. Józef *Gawlikowski* rsr. 13,500, a z tych dla kościoła w *Chodku* rsr. 3000; dla Szpitala domu schronienia tamże 1500; dla kościościoła filjalnego w *Ratoszynie* rsr. 1500, dla ubogich przy tymże kościele 300, dla XX. Reformatów w *Kazimierzu Dolnym* rs. 1500, dla XX. Kapucynów w *Lublinie* rs. 750, dla XX. Bernardynów w Józefowie nad Wisłą rsr. 750, Dla Szpitala siostr S. *Wincentego a Paulo* w *Lublinie* rs. 750, dla Szpitala Sgo *Ducha* w *Lublinie* rsr. 750, dla Instytutu moralnie zaniedbanych dzieci w *Warszawie* rsr. 750, dla szpitala *Dzieciątka Jezus* w *Warszawie* rsr. 750, dla Szpitala Sgo *Rocha* w *Warszawie* rsr. 750 i Szpitala Bonifratrów w *Lublinie* rsr. 450. Xiądz Józef *Brzeziński* rsr. 300 dla Domu schronienia w *Wieluniu*. Piotr *Jaszewski* rsr. 1800; a z tych dla zgromadzenia Siostr Miłosierdzia przy szpitalu Sgo *Ducha* w *Sandomierzu* rsr. 900 i dla takiegoż Zgromadzenia w *Kurozwękach* rs. 900. Adam *Izbiński* rs. 300 dla kościoła w *Zaborowie* i Adam *Gutkowski* rs. 450 dla kościoła w *Tomaszowie*. Jakób *Krüger* rsr. 450 na budowę kościoła Ewangielickiego w *Nieszawie*.

W końcu grudnia r. b., otworzony został, przez Warsz. Tow. Dobr. nowy zakład dla niemowląt, p. n. Żłobków a którego kamieniem węgielnym był znakomity zapis uczyniony przez Hrabinę *Uruskę*.

Co do zabaw w celu dobroczynnym te odbywały się zarówno w *Warszawie* jak w kraju. I tak do rzędu pierwszych należały bal wydany w karnawale w Salonie Wielkiéj Alei na dochód Szpitala w Grójcu, który przyniósł czystego wpływu rsr. 1384 k. 20 (złp. 9228) Szpital ten poświęcony został w miesiącu lipcu r. b. Widowisko w obu Teatrach na korzyść Warsz. Tow. Dobr. z którego czysty wpływ dochodził do rsr. 2381 kop. $68^1/_2$. Teatr Amatorski w domu Hr. *Uruskich*, który przyniósł rsr. 2268 k. 90; koncert Wielki na cel dobroczynny dany w salach Redutowych w marcu. — Zabawa muzykalna w *Dolinie Szwajcarskiéj* na dochód Towarzystwa podupadłych Artystów, która przyniosła rsr. 281 kop. 40. Dwie zabawy kwiatowe połączone z loterją fantową w Ogrodzie *Saskim*, pierwsza na dochód Warsz. Tow. Dobr., z któréj zebrano czystego dochodu rsr. 6,164 kop. 76. a druga na Korzyść Gminy Ewangielickiéj, która przyniosła rsr. 3084 Kop. $22^1/_2$.

Co zaś do takichże zabaw na prowincji temi były: Bale w Miechowie na korzyść szpitala miejscowego. Bale w Wieluniu, w tymże samym celu. Bal i loterja fantowa w Stopnicy na korzyść miejscowego Szpitala powiatowego. Przedstawienie w Radomiu p. *Rappo* atlety na korzyść miejscowego Szpitala Sgo *Kazimierza*. Bal na korzyść sierot w Rawie. Bal w Częstochowie na korzyść szpitala miejscowego N. PANNY MARYI. W Suwałkach na dochód Szpitala Sgo PIOTRA i PAWŁA. W Mińsku na korzyść Szpitala w Mieni. W Koninie na korzyść szpitala Sgo DUCHA. W Piotrkowie na szpital miejscowy. W Hrubieszowie dwa bale na takiż powiatowy Szpital. W Sandomierzu bal na cel dobroczynny. W Łomży na szpital Sgo DUCHA tamże istniejący. W Grójcu na Szpital Sgo PIOTRA. W Przasnyszu koncert przez K. *Ładę* na korzyść szpitala Sgo STANISŁAWA *Kostki*.

Z kolei zanim przyjdziemy do innych wypadków, należy nam poświęcić słów kilka pamięci drogich serca osób, które między innemi śmierć z tego świata zabrała. Temi byli:

Z *Duchowieństwa*: Franciszek Xawery *Kurowski* Exprowincjał zgromadzenia XX. Pijarów; X. Dominik *Przybylski* Proboszcz parafii *Świeciechowskiéj* w gub. *Lubelskiéj*. X. Władysław *Podemski* Kaznodzieja klasztoru XX. Paulinów w *Częstochowie*. X. Tomasz *Degórski* kapelan Smętarza *Powązkowskiego* X. Erazm *Krasuski* Pijar. X. Roch *Mścichowski* Kanonik Łęczycki. X. Alexander *Müller* Wikarjusz przy Katedrze Włocławskiéj X. Józef *Kobyliński* Proboszcz z Tuliszkowa. X. Dominik *Łużyński* Exprowincjał XX. Bernardynów. X. Hieronim *Zygardlewicz* Proboszcz Jędrzejowski. X. Maciéj *Brudzyński* b. Kanonik Katedry Sandomierskiéj. X. Sylwan *Szcześniaka* ze zgromadzenia XX. Bernardynów w Radomiu.

Z Dygnitarzy: Radca Tajny *Le Brun* Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj Królestwa, Margrabia de Ville, Baron de Canon Hrabia *Demblinski*. Rzecz. Rad. Tajny Ludwik *Tęgoborski* Członek Rady Państwa, Franciszek Xawery *Kossecki* niegdy Jenerał b. W. P. b. Dyrektor Główny w Kom. Rząd. Sprawiedliwości, Radca Tajny Senator Mikołaj *Starynkiewicz*.

Z Dam: Zofja z Hr. Bnińskich Hr. Sewerynowa *Grabowska*. Walentyna z Gliszczyńskich *Mniewska*. Jenerałowa *de la Harpe* z domu Bolhlingen, wdowa po niegdy Guwernerze Błogosławionéj pamięci CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA I. Julja z Walewskich *Badeni*. Helena z Rogalińskich *Turno*, małżonka niegdy Jenerała Brygady b. W. P. Matylda z Baronów de Mayran pierwszego ślubu *Kastelas*, powtórnego Jenerałowa *Abramowiczowa*. Antonina z Grudzińskich *Chłapowska* siostra niegdy Joanny Xiężnéj Łowickiéj. Idalja z Fiszerów *de Ritschel*, małżonka Radcy Stanu. Emma z Hr. Potockich *Strzyżowska*, Dama Pałacowa Panującej W. X Toskańskiéj. Anna z Hr. Zabiełłów Hr. *Tyszkiewiczowa*, Eliza z Hr. Zamoyskich *Brzozowska*.

Z Senatu: Rzeczywiści Radcy Stanu: Karol *Podgórski* i Kajetan *Suchodolski* Członkowie Senatu. Seweryn *Kaplinski* Sekretarz IX Departamentu.

Z *Sądownictwa*: Paweł *Jagodziński* urzęd. Sądu Krym. Warsz. Jan Nepomucen *Baranowski* Adwokat przy sądzie apelacyjnym w Lublinie. Józef *Miklaszewski* Rejent w Kaliszu. Jan *Wojciechowski* Rejent Kancelarji Ziemiańskiéj. Ignacy *Stępkowski*, Prokurator przy Trybunale Cywilnym Radomskim. Władysław *Leśniewski* Sędzia appelacyjny. Józef Kalasanty *Janicki* podpisarz Trybunału. Leopold *Tyczyński* Patron.

Z Kom. Rząd. Spraw. Wew. i Duchownych: Leon *Nieprzecki*, Fortunat *Strubiński*.

Z K. R. P. i Skarbu: Radca Stanu Simeon *Werner* Naczelnik urzędu Loteryi; Michał *Adamski*; Romuald *Makaj*; Stefan *Budziszewski*; Edmund *Sumiński*, podleśny; Józef *Gottowt*; Z Banku Polskiego Piotr *Englert*. Z Najwyższéj Izby Obrachunkowéj: Ignacy *Kuczyński*; Karol *Bełza*.

Z Wojskowych CESARSKO-ROSSYJSKICH wyższych stopni: Podpułkownik *Rychard*; Jenerał major Piotr *Markow*; Jan *Ilinicz* pułkownik; Jenerał Major *Kraft*, Naczelnik XIII Okręgu Kommunikacyi; Jenerał Major Jan Alexander *d'Alfonce*; Antoni *Kuczborski*; Wilhelm *Sierakowski* b. Jenerał major; Arystarch *Staniukiewicz* b. Jenerał Lejtnant.

Z b. Wojskowych Polskich: Ignacy *Szajewski*, Major; Ignacy *Przeszkodziński* b. Podpułkownik; Fortunat *Wołowski* b. Major; Józef *Zdzitowiecki* niegdy pułkownik Gwardji Grenadjerów; Ludwik *de Sauv'e* niegdy Lekarz dywizyjny b. W. P.; Marcin *Manicki*; Jan *Braun* niegdy podpułkownik; Salwator *Rakowiecki* b. pułkownik i Jakób *Swaryczewski* b. Audytor 2 pułku ułanów; Edward Hr. *Mycielski* b. Major; Franciszek *Ziołkowski* Major; Adam *Markowski*; Piotr *Jankowski* b. Major; Stanisław *Sleszyński* b. Kapitan Saperów, Józef *Drozdowski* b. Major; Alfons *Borzęcki* b. Kapitan; Karol *Trzaskowski* b. Major; Jan *Fedorowicz* b. Pułkownik; Franciszek *Suchorzewski* b. Pułkownik; Ignacy *Orłowski* i Józef *Wyszkowski*.

Z urzędników władz różnych: Andrzéj *Greyber* Assesor Koll. urzęd. z Administracji Xstwa *Łowickiego*; Jan *Makowski* Archiwista Główny Wydz. Skarbowego w Rządzie Gub. *Lubelskim*; Józef *Latosiński* z Rządu Glgo Warsz.; Karol *Lotwicki* z Dyrekcj i Ubezpieczeń; Karol *Lubieniecki* starszy pomocnik Naczel. ptu. Jakób *Kriszka* Inżenier ptu. *Łowickiego*; Józef *Dąbrowski* z Rządu Glgo Warsz.; Alfons *Ostachiewicz* prezydent m. Siedlec; Felix *Jerzmanowski* Naczelnik ptu. Sieradzkiego; Tomasz *Piętka* Inspektor mennicy; Maciéj *Gąsiorowski* urzęd. z służby Celnéj. Józef *Bobiński* Budowniczy.

Z Zarządu XIII Okręgu kommunikacji: Naczelnik Wydziału Florjan *Marczewski* i Stanisław *Wieczorkowski*.

Z Emerytów: Józef *Zieliński* b. profesor akademii Duch. Rzymsko-Katolickiéj; Karol *Bobiński* b. pisarz Tryb. Gub. Augustowskiéj; Franc. Xaw. *Gross* b. pisarz Sądu Najwyższéj Instancji; Edward J. *Jerzykiewicz*; Felix *Krasiński* b. Nacz. komory; Dominik *Gastel* b. Jeneralny Archiwista Magistratu m. Warszawy; Michał *Tyborowski* b. Sędzia Apelacyjny; Marcin *Kotowski* b. urzęd. K. R. P. i S.; Anastazy *Pawłowski* b. kassyer Lombardu,

Jan *Szuwarski* b. komisarz policji; Kacper *Bielicki* b. urzędnik komisji Wojny; Jan *Ilnicki* b. urzędnik Kom. P. i Skarbu; Ludwik *Korcewicz*, emeryt b. Dyrektor Gimazjum; Michał *Grochowski* b. urzęd. K. R. S. W. i D.; Joachim *Rakowski* b. urzęd. K. R. Sprawiedliwości; Walenty *Sliwicki*; Radca Stanu Rafał *Trzciński*; Adam *Szczygielski*; Radca Stanu Józef *Wentzl*; Franciszek *Szymanowski*. Jakób *Grochowski*. Assesor N. I. Ob. Felix *Moraczewski* i Teodozy *Sierocinski*, b. Professor.

Z żoni wdów po urzędnikach, oraz innych osób płci żeńskiéj: Teressa z Jaworskich *Wejnertowa*, Emerytka Zofia z Gawlikiewiczów *Gredlerowa*, żona Nacz. ptu Opoczyńskiego, Anna z Zawadzkich *Chudzyńska* żona urzęd. Rządu Glgo Warsz. Marja z Dubiskich *Herasimowicz* żona starszego Ordynatora Szpitala w Zamościu. Karolina z Denkerów *Gross* wdowa po Rejencie. Magdalena z Prądzyńskich *Zegrzda* Żona Sęd. Apel. Karolina z Trzebuchowskich *Krukowska* małżonka Radcy Koll. Naczelnika z N. I. O. Teodora z Jasińskich *Zaleska*, żona mecenasa przy Warsz. Dep. Rządzącego Senatu. Cecylia z Le Brunów, *Wernerowa*. Emilja z Lindów *Otto*. Marja z Gołembiowskich *Bobrowska*. Marja z Hemluszów *Chrząńska*. Konstancja z Kozłowskich *Dąbrowska* wdowa po szefie Kommisorjatu b. W. P. Rozalja z Ottów *Miaskowska* wdowa po niegdy pułkowniku b. W. P. Cecylja z Olszewskich *Frejsler* żona urzędnika D. G. T. K. Z. Olimpja z Holcerów: *Berlenska*, żona professora z Lublina.

Z zarządu Medycznego: Michał *Arct* Akuszer. Stanisław *Smorągiewicz* Aptekarz. Jakób *Szancer* Lekarz. Piotr *Nikolin* Dr. Medycyny. Ludwik *Twardo Chlebowicz* Dr. Medycyny. Ludwik *Szamota* Chirurg. Franciszek *Wróblewski* Dr. Medycyny, Chirurgii. Michał *Żelazowski* Dr. Medycyny. Juljan *Moszyński* Dr. Medycyny Rad. St. Antoni *Sadowski* Dr. Med. i Chir.

Z literatów: Kazimierz Jan *Komorowski*; Władysław *Wieczorkowski* i Stanisław *Jachowicz*.

Z kompozytorów muzycznych i Artystów: Ignacy *Komorowski* Michał *Glinka*. Karol *Czerny* Kompozytor zmarły w Wiedniu. Karol *Kurpiński* b. Dyrektor opery Polskiéj, Franciszek *Kolos* artysta Malarz. Szczęsny *Starzewski* Artysta Dramatyczny, Józef *Winnicki* b. Artysta Dram. Teat. Krakowskiego. Antonina *Wiłucka* Artystka Baletu, *Buliński* Artysta Dramatyczny T. War. Z nauczycieli muzyki Józef *Achtel*.

Ze stanu Nauczycielskiego, Henryk *Harland* Guwerner z Instytutu szlacheckiego.

Ze stanu Kupieckiego: Mikołaj *Maszkow*, Bazyli *Dutow*.

Z obywateli m. *Warszawy*: Ludwik *Herschman*. Rudolf *Ohm*. Henryk *Szulze* majster Szklarski. Hipolit *Fengler* majster młynarski. Marcin *Witoniecki* majster lakierniczy. Dominik *Martin* właściciel ogrodu wiejskiego. Jan Jerzy *Schnejder*. Ludwik *Hertman* jubiler. Wincenty *Przewodziński* majster mularski. Andrzej *Talm*. Jan Karol *Drevs* b. fabrykant odlewów żelaznych. Onufry *Badowski*. Jan *Reidel* majster piernikarski. Karol *Gröll*. Stanisław *Strąbski* właściciel Drukarni. Alexander *Zakrzewski*. Adam *Charczewski*. Antoni *Ciesielski*. Edward *Grosser*. Antoni *Hejzer*. Stanisław *Zagroba*. Jan *Markowski*. Wincenty *Scholl*. Karol Henryk *Thugutt* b. kupiec. Bogumił Jan *Fritsch*.

Z obywatelek m. *Warszawy*: Anna *Kamelska*. żona kupca i obywatela tutejszego. Katarzyna z Simlerów *Simlerowa*. Anna *Hartmanowa*. Teressa z Radziszewskich *Czarniawska*. Anna z Hochfeldów *Lipkau*.

Z obywateli Ziemskich: Konstanty *Celiński* dziedzic dóbr *Celiny* w pcie *Łukowskim*. August Hr. *Krasiński*. Wilhelm Barthel *de Weidenthal* dz. dóbr *Nadroża*. Eugeniusz de *Phul*. Józef E. *Dąmbski*. Kajetan *Marcinkowski* dziedzic dóbr w pcie Siedleckim. Wojciech *Gałczyński* z Siąszyc. Adolf *Pigłowski* z Młodocina. Eugenjusz Hr. *Dzieduszycki*. Ludwik *Glinka* ze wsi Szczawina. Erazm *Zychliński*. Walenty *Górecki* z Rydzewa. Zenon *Krasowski* z Grzmiącéj. Hipolit *Słubicki* z Kurdwanowa. Konstanty Hr. *Potocki*. Hilary *Chmara* b. Marszałek ptu Mińskiego. Michał *Chmielewski*. Edward *Przeniewski*. Stanisław *Tyzenchaus*. Ignacy *Leszczyński* z Bedlna. Jozef *Bogatko*. Baron T. *Dangel*. Jan Lubicz *Orłowski* z Jarmoliniec. Ignacy *Buchowiecki* z Sarnowa Wojciech *Pintowski*. Kazimierz *Pułaski* z Troszczy. Józef Winc. Hr. Kolonna *Czosnowski*. Jan Wilhelm *Hejmer*. Kajetan *Kochanowski*. Walerjan Korwin *Szymanowski* z Łubny. Teodor *Czarnowski* z Mroczek. Wojciech *Foltański*.

Z obywatelek ziemskich: Weronika z Cieszkowskich Slubowska Katarzyna z Puchałów Baronowa *Wyszyńska*. Anna z Niemieryczów *Dobiecka*. Adela Kisielnicka panna, córka Franciszka b. Posła i Marjanny z Bykowskich. Alexandra *Łada*. Emilja z Lustów *Zachertowa*. Marcjanna z Kraśnickich *Czajkowska*. Stefania z Lalewiczów *Sempołowska*. Józefata z Jankowskich *Leszczyńska*. Dorota z Morykonich *Łopacińska*. Teressa z Hr. Załuskich *Kuszlowa*. Julja z Bersów *Potkańska*. Katarzyna z Buszczyńskich *Bońkowska*. Barbara z Wężyków *Kosińska*. Walerja z Gołuskich *Kowalska*. Antonina z Załęskich *Linoska*. Jadwiga z Walewskich Hr. *Lanckorońska* Prowidencja z Głodzińskich *Cielecka*. Jadwiga z Siemińskich Hr. *Miroszewska*. Aniela z Kurtzów *Kurtzowa*. Wiktorja z Schubertów *Köllichenowa*. Marja Hr. *Podoska*.

Z Młodzieży płci obojéj: Zofia *Omylińska*. Władysław Bagiński uczeń klassy VII Gimn. Realnego. Adolf *Wagner* b. uczeń Instytutu gospodarstwa wiejskiego w *Marymoncie*. Fryderyk *Jędrzejewicz* uczeń klassy V Gimn. Realnego. Karol Gustaw *Mass*. Marynia *Jasiobęcka*. Kazio *Herman*. Wiktorja *Brzozowska*. Marja *Jacobi*. Staś *Chrzanowski*. Juljan *Łyszkiewicz*. Marja *Suchożewska*. Józefa *Kowalska*. Leontyna *Wiślicka*. Eleonora *Bobińska*. Wanda *Ziembińska*. Michalina *Mierzejewska*. Zofia *Zamoyska*. Felicja *Manugiewicz*. Róża *Kalisiewicz*. Alexandra *Schuller*. Ludwika *Chrzanowska*. Jan *Cybulski*. Rudolf Hr. *Uruski*. Józefa *Nidecka*. Olesia *Sulimowska*. Maurycy *Buczyński*. Ignacy *Wołoszyński*. Antosia i Mania *Malinka*. Michał *Jurszewski*. Zofja *Jasieńska*. Helena *Karcieńska*. Helena *Perkowska*. Felicja *Kosobudzka*. Antoś *Kapliński*. Alfred *Zejdowski*. Staś *Moycho*. Elżbieta *Krasińska*. córka Hr. Zygmunta. Wincenta *Radlińska*. Leontyna Olszewska. Edward *Koope*. Bronisława *Rzeszotarska*. Leontyna i Henryka *Olszewskie*. Władzio *Holtorf*. Piotr *Stypułkowski*. Wacław *Pieczyński*. Julja *Orłowska*.

Z osób które doczekały, późnéj starości; Małgorzata Podbielska lat 100. Agnieszka *Maryanczycowa* obywatelka z Krakowa lat 113 i *Służewski* lat 100.

Co do stanu zdrowia mieszkańców *Warszawy*, ten w r. b. był dosyć pomyślny. Dzięki Bogu uszliśmy wszelkich epidemii, a liczba ogólna mieszkańców, która w r. z. wynosiła 156,072, to jest mężczyzn 75,873, zaś kobiet 80,199, i zmniejszyła się również w r. z. o 9,812 osób zmarłych; oprócz zwykłéj śmiertelności, niepodpadła w r. b. dziesiątkowaniu jéj przez nadzwyczajne choroby.

Zamykając ten oddział pośmiertny dodać jeszcze musimy iż w r. b. z woli Rządu wzniesiony został na Smętarzu Powązkowskim wspaniały pomnik, pamięci zmarłego JW. Rz. Rad. Tajnego Ignacego *Turkułła*, Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego. Plan do tego pomnika podał p. *Orłowski* Budowniczy, a wykonał p. *Mantzel*.

Obok tego w r. b. pomyślano o wzniesieniu z dobrowolnych ofiar pomników dla uczczenia pamięci Karola *Kurpińskiego* b. Dyrektora Opery; Ignacego *Komorowskiego*, znanego Artysty muzycznego i *Czechowicza* niegdy malarza polskiego. Pierwsze dwa z tych pomników stanąć mają na Smętarzu Powązkowskim, a ostatni ma przyozdobić wnętrze kościoła XX. Kapucynów w Warszawie.

W tym także roku i mury Częstochowy otrzymały przeznaczenie przyozdobić się pomnikiem ś. p. Xiędza *Kordeckiego*, wykonanym przez Henryka *Sztatlera*, a który to pomnik, kraj nasz zawdzięcza wspaniałomyślności Panującego Monarchy ALEXANDRA IIgo.

Z liczby obchodów Jubileuszowych najpiękniejszym był w Warszawie obchód 50 letniego zawodu służby oficerskiéj JO. Xcia *Gorczakowa* Namiestnika Królestwa. Pamiętny dzień ten uczczony został świetnym obiadem wydanym w Salach Redutowych przez wyższe Duchowieństwo. Jenerałów, Członków Rady Administracyjnéj, Senatorów, Członków Senatu, wojskowych i urzędników wyższych oraz obywateli miasta. W uczcie téj tak dostojny Jubilat jako i JO. Xiężna Namiestnikowa wraz z rodziną J.J. XX. Mości, raczyli przyjąć współudział.

Przystępując do wspomnień jubileuszowych. nadmienić musimy iż w r. b. przypadł dla XX. Dominikanów w Polsce i w całej Sławiańszczyznie uroczysty Jubileusz Sześciowiekowego istnienia tego Zakonu.

Do rzędu zaś innych obchodów Jubileuszowych, a mianowicie 50 letniego kapłaństwa, należą; obrzęd W. J. X. Jana *Tymiń-*

skiego proboszcza w Zamskach w Dy. *Płockiéj*, który jakkolwiek odbyty został w końcu r. z. przeszedł wszakże dopiero w początkach r. b. przez kolumny niniejszego pisma. Daléj w r. b. w Styczniu, takiż obchód 50cio letniego kapłaństwa J. X. Benuentego *Charczakiewicza* ojca prowincji Śgo Antoniego *Padewskiego*, odbyty w kościele XX. *Reformatów* w *Szczawinie Kościelnym* w pcie *Gostyńskim*, podobnież i JW. J. X. Józefa *Krukowskiego* Kanonika Koadjutora i Kanclerza Katedry Wileńskiéj; daléj W. J. X. Stanisława *Pórzyckiego* Ex Jenerała XX. Marjanów i W. J. X. *Żebrowskiego* Kanonika Podlaskiego.

Oprócz tego z takichże obchodów cywilnych, obchodzono w r. b. 50 letni zawód służby Rządowéj JW. Radcy Tajnego *Łaszczyńskiego*, Gub. Cyw. Gub. Warszawskiéj, na pamiątkę czego wydany był wystawny obiad w Salach Redutowych, przez podwładnych dostojnego Jubilata.

Pamiątki *złotego wesela* obchodzili w tym roku: JW. Marek *Sarnecki* Marszałek szlachty ptu *Lipowieckiego* z JW. Teklą z Hrabiów *Strutyńskich Sarnecką* i Michał z Franciszką z Słomczewskich *Pilarscy*. Zaś *Srebrnego wesela:* Wilhelm i Wiktorja *Hornowie* obywatelstwo m. *Warszawy*; zasłużony w piśmiennictwie krajowem K. Wł. *Wojcicki* z małżonką swoją Anną z *Magnuszewskich* siostrą zmarłego poety; oraz artysta tutejszego składu opery *Szabliński*, violonczelista.

Co do literatury narodowéj, zaczynamy od wzmianki że pisma nasze tygodniowe pomnożone zostały jedném więcéj p. n. „*Ruch muzyczny*” którego wydawnictwem przy pomocy tutejszych artystów muzycznych jak PP. *Dobrzyńskiego*, *Nowakowskiego*, *Bzowskiego*, M. *Karasowskiego* i t. d. zajął się głównie p. Józef *Sikorski*. Pierwszy jego numer, arkuszowy, ukazał się d. 1 kwietnia odtąd wychodzi jak najregularniéj, a ze względu na staranność Redaktora i dobór artykułów, możemy wróżyć powodzenie i nadal. Z innych codziennych mieliśmy jak dawniéj Gazety: *Rządową i Policyjną*, oraz *Gazetę Warszawską*, *Gazetę Codzienną*, *Kronikę*, pismo niniejsze to jest *Kurjer Warszawski*; *Czytelnię Niedzielną* która wychodzi raz w tydzień, i Magazyn mód, także pismo tygodniowe.

Godnem także wzmianki jest pismo zeszytowe jakie pod nazwą *Wieńca* za staraniem Radcy Ludwika Pietrusińskiego dla uczczenia zasług ś. p. Stanisława *Jachowicza*, ukazało się w tym roku a do którego, przyłożyli się wszyscy, od początkujących aż do znamienitych pisarzy. Do rzędu innych zarysowych a ozdobnych pism policzyć należy wychodzące: Wzory sztuki średniowiecznéj w polsce przez E. Barona *Rastawieckiego* i Hr. Alex. *Przezdzieckiego*; Albumy: Królów *Polskich* i Arcy Biskupów *Gnieźnieńskich* wydawane przez Pecqa; Kaliskie Ed. *Staweckiego*; Lubelskie *Pecqa* rysowane przez *Leroue*. Praktyczne Budownictwo wiejskie przez A. *Zabieżowskiego*, Galerję Nieświeżską portretów *Radziwiłłowskich*; Galerję królów Polskich *Piwarskiego*; Galerję *Mnichowską* nakł. *Natansona*; Xięgę świata; Szkice i obrazki Warszawskie przez Warszawiaka. Oprócz tego z pism poświęconych innej treści wychodzą: Roczniki. Gospodarstwa Krajowego pod redakcją Hr. Andrzeja *Zamoyskiego*; dwa pisma lekarskiéj treści Pamiętnik i Tygodnik lekarski, oraz dwa znane miesięczne pisma jak Pamiętnik Religijny i Biblioteka Warszawska. Nadto do rzędu nader ozdobnych wydawnictw, zaliczyć jeszcze należy, oprócz Plejady polskiéj, nakładu B. M. *Wolffa;* Kwiaty i Poezje, które wydał M. *Fajans*.

Z Kalendarzy mieliśmy Astronomiczny wydawany przez Obserwatorjum Astronomiczne; J. *Jaworskiego*, Józefa *Uungra*; *Godlewskiego* i *Fajansa* ścienne. Kalendarz Braci *Hindemith*. Kalend. Niemiecki. Nadto: Astronomiczno gospodarski *Salzstejna*, Popularno Gospodarski *Assenhejma*, i wiele innych podręcznych.

Literatura naukowa i piękna oraz poezje znalazły swoich przedstawicieli w D. *Szulcu*; *Helclu*, *Szajnosze*. *Lelewelu*, *Dziekońskim Zagórskim*, *Korzeniowskim*, *Kraszewskim*, *Tryplinie*, *Kaczkowskim*, *Bartoszewiczu*, *Grozie*, *Chodźce*, *Rzewuskim*, *Wojcickim*, *Odyńcu*, *Deotymie*, *Ilnickiéj*, *Pruszakowéj*, *Szmigielskiéj*, *Sucheckiéj*, *Polu*, *Syrokomli*, *Korotyńskim*, *Kozmianie*, *Wolskim*, *Niemojowskim*, *Niewiarowskim*, *Szymanowskim*, *Gregorowiczu* i tylu innych, z większém lub mniejszem powodzeniem występujących na widownię litaracką, już jako Autorów wydających swe dzieła w oddzielnych tomach, już jako dziennikarzy lub korrespondentów, ograniczających się w kolumnach wszystkich tutejszych pism czasowych i dzienników.

Uczyniwszy w swoim czasie o każdém z pism podobnego rodzaju, szczegółową wzmiankę, dziś jeszcze przytoczym niektóre z ważniejszych gałęzi jak np.

Z dzieł naukowych: Pomniki starodawne prawa polskiego p. Zygmunta *Helcla*; Jadwiga Jagiełło przez Karola *Szajnoche*. Polska wieków średnich, p. *Lelewela*. Historja mowy w Polsce przez Karola *Mecherzyńskiego*. Stanisław *Leszczyński* i polska w połowie XVIII wieku przez Autora Ukrainy i Zaporoża. Jeografja na tle historycznem osnowana, tłomaczenie T. *Dziekońskiego*. Zarysy kosmologiczne przez Apolinara *Zagórskiego*. Historja Naturalna przez P. E. *Leśniewskiego* Hygiena Polska przez Dra *Tryplina*. Wykład chemii p. *Czerniańskiego*. Nowy poradnik lekarski p. J. *Orkisza*. Nauka rozumowanéj praktyki przemysłu Gospodarskiego Dra *Otto* i K. *Siemensa*. Dziwy świata pierwotnego, czyli kolebka wszech świata przez T. *Dziekońskiego* tłumaczona. Krótki rys Chemii organicznéj przez Jakóba *Natansona*. Bibljoteka popularna nauk przyrodzonych A. *Bernstein*. O Instytucjach kredytu Przemysłowego przez *Tęgoborskiego* tłumaczone na polski z francuzkiego przez Wł. G.

Z utworów dla wieku młodocianego: Rozrywki dla młodzieży rzemieślniczéj p. *Jachowicza*. Nowe bajki i powiastki dla dzieci Ty. *Radziszewskiego*. Zabawy przyjemne i pożyteczne p. J. *Szmigielską*. Rozrywki dla młodociannego wieku przez S. z Z. *Pruszokowę*, i t. d.

Z dzieł treści religijnéj: Żywoty ŚŚ. Pańskich podług X. *Skargi*. Obrazy z pisma świętego przez Ludwika *Niemojowskiego*, wierszem. Historja kościoła przez *Alzogę* w tłumaczeniu. *Fabjola*, także w tłumaczeniu. Teologia dogmatyczna i moralna etc.

W tym roku także z Najmiłościwszego zezwolenia NAJJAŚNIEJSZEGO PANA rozpoczęty został druk pism ś. p. Adama *Mićkiewicza*, pierwsze tomy już wyszły na świat.

Co do literatury dramatycznéj, ta również niedała się wyprzedzić i kto wie czy pod względem dzieł oryginalnych, ogłoszonych drukiem, lub przedstawionych na scenie tutejszéj, nie była od lat ostatnich obfitszą. I tak:

W *Wielkim Teatrze*: *Narcyz*, dramat w 5 aktach z niemieckiego P. A. C. *Brachvogel*, tłumaczony przez J. S. *Jasińskiego*. *Opery:* Żydówka w 5 aktach z francuzkiego Eugenjusza *Scribe*, tłómaczenie i podkład pod muzykę Jana *Chęcińskiego*, muzyka F. *Halevy*. Cyganka w 4 aktach z angielskiego, Alfreda *Bann*, z muzyką P. *Balfe*. *Polieukt* (Poliuto) w 3 aktach *Salvatora Camarano*, z muzyką *Donizettego*.— *Balety:* *Korsarz* w 5 obrazach, P. *Mazillier*, ułożony na scenę tutejszą przez Romana *Turczynowicza* Dyrektora Baletu, z muzyką Adolfa *Adama*. Dwa dni karnawału w *Wenecyi*, w 4 aktach i w 5 obrazach, kompozycyi i układu P. Karola *Blasis*. — W *Teatrze Rozmaitości:* Dama i Dziewczyna czyli dwa oświadczenia, dramat w 4 aktach, oryginalnie przez J. *Korzeniowskiego* napisany.—*Komedje:* Skąpiec, w 3 aktach oryginalnie napisana przez *Drzewieckiego*. Raptus, w 1 akcie, z francuzkiego PP. Marc-*Michet* i *Lebiche*, tłomaczona przez Józefa *Komorowskiego*. Próba strzału w 2 aktach, oryginalnie wierszem napisana przez P. Władysławę *Rogozińską*. Pani Andrzejowa, w 1 akcie, z francuzkiego PP. *Fournier* i *Laurencin*, tłomaczona przez P. *Robaczewską*. Rodzina Lambert w 2 aktach, z francuzkiego P. Leona *Gozlan*, tłomaczona przez J. S. *Jasińskiego*. Prawem Zasługi, w 3 aktach, z francuzkiego P. Ernesta *Legouve*, tłomaczona przez p. S. *Jasińskiego*.— *Komedja ze śpiewem:* Warszawiacy i Hreczkosieje, w 3 aktach oryginalnie napisana przez Antoniego *Wieniarskiego*, z muzyką Adama *Tarnowskiego*. — *Krotochwile:* Dzień Nieporozumień, w 3 aktach, z francuzkiego tłomaczona. Kapelusz Zegarmistrza, w 1 akcie, z francuzkiego Pani Emilii *de Girardin*, tłomaczona przez Zofję *Meller*. Szwaczka Warszawska, w 1 akcie, oryginalnie napisana przez Antoniego *Wieniarskiego*. — *Dzieła wznowione*. *Opery:* Fra-Diavolo i Jerozolima.— *Komedje:* Kominiarz, Lektorka, Marja Mulatka, Żydzi, Rano i Wieczór, P. Jowialski, Sztuka przypodobania się.— Artyści debiutujący: PP. *Gąsowicz*, Artystka dramat. *Morandini*, Artystka Opery włoskiéj. *Stier*, Tancerka. PP. *Koehler* i *Borkowski*, Artyści Opery polskiéj. *Mazzi* i *Walter*, Artyści Opery włoskiéj. *Piasecki*, *Kaliciński*, *Dąbrowski*, Artyści dramat. *Kuhne* Ludwik, Tancerz.

Teatr Wielki zaszczycony został obecnością NAJJAŚNIEJSZYCH PAŃSTWA, i J. C. W. W. Xięcia Mikołaja Mikołajewicza.

Po teatrze Warszawskim, zamieszczamy rok rocznie, wzmiankę o teatrach prowincjonalnych w królestwie. W r. 1857 było towarzystw dramatycznych podróżących 8, t. j. pod zarządem pp. *Barańskiego* grywało w *Rawie*, *Opocznie* obecnie w *Częstochowie*; *Gaweckiego* z początkiem r. b. w *Płocku*, następnie u wód w *Ciechocinku*; *Klyszyńskiéj* od r. z. pozostawszy w *Łowiczu* w kwietniu zjechało do *Piotrkowa* i grało tamże do 20 września r. b. *Nowińskiego* w *Lublinie* gościło, a po śmierci tegoż 22 kwietnia r. b. nastąpionéj, opuściło to miasto; *Okońskiego* zimowało od r. z. w *Sieradzu*, od połowy kwietnia przeniosło się do *Wielunia*, ztąd zjechało do *Radomska* a następnie do *Olkusza* gdzie dotąd bawi; *Ratajewicza*, pozostawało od r. z. w *Łomży* do marca, potem przebywało w *Radomiu* następnie w *Kielcach* a na czas wód w *Busku* i *Solcu* gdzie grywało na przemiany aż do skończenia tychże, poczem udało się do *Lublina* z którego to miasta, uczyniło jarmarczną wycieczkę do *Łęczny*; z téj powróciło na zimowe leże do *Lublina*. *Pfeifra* (z Krakowa) przybyło do *Kalisza*, ztąd wyjechało do *Włocławka*, potem do *Płocka* a następnie do *Radomia*, ztąd zamierzało udać się do *Kielc* i z powrotem do *Krakowa*; *Stobińskiego* w *Mławie* a późniéj w *Przasnyszu*. Z art. dram. w truppach tych na wzmiankę pochlebną zasługują, (pomijając Krakowskich) PP. *Bońkowscy*, *Bucholtzowie*, *Brelewski*, *Kaciaciewicz*, *Kosorotowa*, *Krajewscy* Konr., *Kwieciński*, *Lipiński*, *Musiewiczowie*, *Moszyński*, *Nowińscy*, *Bole. Okońska* (córka), *Ostrowska*, *Piotrowski*, *Rembecka*, *Rwolówna*, *Schmoll*, *Stobiński*, (syn) *Sochaczewshi*, *Święccy*, *Tomaszewicz*, *Trynkauz* i *Zielińscy*.

Z równą gorliwością jak literaturę, uprawiono także i muzykę, a imiona Ig. *Dobrzyńskiego* St. *Moniuszki*, J. *Stefaniego* J. *Nowakowskiego*, Xcia *Lubomirskiego*, Ig. *Komorowskiego*, *Tausiga*, *Komana*, *Polensa*, *Tejchmana*, *Troszla*, M. *Dietrycha*, *Jorońskiego*, *Münhejmera*, *Kolberga*, *Karassowskiego* i tylu innych oprócz *Kątskich* *Wieniawskich*, *Biernackiego*, *Łady*, etc. przyłożyły się wydaniem nie jednego dzieła, które prawdziwy zaszczyt ich twórcom przynoszą. Tę samą liczbę przedstawicieli miała i muzyka lżejsza, a jeżeli niektóre z nich opuściliśmy, nie czynimy to w chęci lekceważenia ich pracy, lecz raczéj dla oszczędności miejsca w kolumnach niniejszego pisma.

To samo moglibyśmy powiedzieć i o sztukach pięknych jak malarstwo i rzeźbiarstwo. W pierwszéj dali nam dowody talentu swego zarówno starsza jak młodsza szkoły, w drugiéj, prace rzeźbiarskie pomnożone zostały licznemi dziełami takich Artystów jak Wł. *Oleszczyński*, *Statler*, *Święcki*, i inni.

Co do astronomii głęboka ta gałęź nauki, wydała w tym roku podobnież jak w latach poprzednich owoce. I tak:

Odkrycia astronomiczne wzbogaciły katalog planet teleskopowych krążących w około *Słońca*, pomiędzy drogami *Marsa* i *Jowisza*. Odkryto ośm teleskopowych planet nowych. Z tych *Pogson* w Oxford, ujrzał dwie: 43-cią (Ariadnę) i 46-tą; *Goldschmidt* w Paryżu cztery: 44-tą, 45-tą, 48-mą i 49-tą; a *Luther* w Bilck, dwie: 47-mą i 50-tą. W ogóle jest teraz znanych 8 planet większych, a 50 mniejszych.

Wspomniawszy o Astronomii, dodać należy iż najśmieszniejszą ale zarazem na długo pamiętną z r. b. okolicznością, pozostaje ów popłoch i obawa jakie obudził mniemany kometa, mający się według wymysłu jakiegoś Astrologa niemieckiego ukazać d. 13 czerwca. Była to wielka i prawdziwie dobra nauka na łatwowierność ludzką. Drugą podobną kaczką dziennikarską czyli pufem, a który jednak zajął cały ogół, była podróż balonem *Gavarniego* z Paryża przez morze Śródziemne do *Algieru*. Jak jedno tak i drugie okazało się czczą bajką.

Do ważnych faktów pod względem rozwoju przemysłowego, policzyć należy odbytą w r. b. w miesiącu czerwcu, wystawę przemysłową w Warszawie, która urządzoną była w pałacu Namiestnikowskim na Krakowskiém Przedmieściu; oraz w wystawionym w tym celu przy tymże pałacu budynku dla pomieszczenia różnych narzędzi rolniczych, i machin wszelkiego rodzaju, jak niemniéj należy wspomnieć i o próbach odbytych w tym roku z narzędziami rolniczemi i żniwiarkami, a szczególniéj, p. *Lilpopa*.

Pod względem upiększenia i budowl nowych, Warszawa w tym roku szybko wzrastała. Rozpoczęte przy końcu r. z. oświetlenie miasta gazem, rozprowadzone zostało w tym roku po większéj połowie miasta, a dotykając różnych magazynów i składów, przyjłożyło się wielce do ożywienia miasta, zwłaszcza w porze wieczornéj. Co do budowl, z tych Hotel *Europejski* przystąpił do robót około przedłużenia nowéj części od strony Krakowskiego Przedmieścia; wykończono zaś i odkryto gmachy przy ulicy Wierzbowéj, W. *Józefowiczowéj*; dom PP. *Wizytek* na Krakows. Przedm.; wspaniały gmach przy ulicy Mazowieckiéj, naprzeciwko nowéj budowli T. K. Z. Nadto z dalszych: dom P. Karola *Roeslera* przy ulicy Chłodnéj; nowa kamienica przy zbiegu ulic Walicców i Grzybowskiéj. Ukończono także roboty około przekształcenia budowy w pięknéj posiadłości Hr. *Szembeków*, w tak nazwaném *Pobereżu* (dawniéj Bagateli). Nadto na placu Muranowskim stanął gmach jedno-piętrowy; takież domy przy ulicy Topiel i Leszczyńskiéj; przy ulicy Nowolipie, oraz Próżnéj i Siennéj; zaś na Nowym Świecie dom W. *Kijewskiego*. W alejach wznosi się wspaniały gmach JW. Alexandra *Rembelińskiego*; przy ulicy Wareckiéj, takiż gmach Henryka *Steckiego*. Wreszcie stanęły także nowe kamienice, przy ulicy Widok P. *Jabczyńskiego*, na Grzybowie P. *Hermana*, i inne.

W tym roku także pomnożyła się i liczba użytecznych zakładów, jak np. przez otwarcie xięgarni p. *Gebertnera* i wspólki na Krak. Przedmieściu, albo drukarni p. *Kowalewskiego* przy ulicy Królewskiéj; lub téż wystawnych magazynów, jak PP. *Włodkowskiego* na rogu Senatorskiéj i Nowo-Senatorskiéj, *Zaleskiego* przy Senatorskiéj, *Magnusa* na placu Krasińskich. Pod piękną ogrodniczką magazyn mód na Krak. Przedm. P. *Miłkowskiéj*.

Istniejące w Warszawie Resursy, to jest Kupiecka i Nowa, i w tym roku dały objawy życia. Nowa Resursa, odznaczyła się szczególniéj muzycznemi zabawami, otwierając dla Artystów swe gościnne podwoje, i ułatwiając im tym sposobem wystąpienia; a co najważniejsza, że wcale bez żadnego interesu. Co zaś do Resursy Kupieckiéj, w téj zaszły pewne odmiany z powodu odbytych w Grudniu wyborów. Do wybranego bowiem Komitetu weszli: Hrabia Andrzéj *Zamoyski*, który został w r. b. i akcjonarjuszem; Henryk *Stecki*, Alexander *Kurtz* i Xawery *Schlenker*. Z dawniejszych zaś Członków tegoż Komitetu utrzymali się: Tomasz Hrabia Jenerał *Łubieński*, August Hrabia *Potocki*, Leopold *Kronenberg* i Mathias *Rozen*.

Co do ślubów małżeńskich, z tych znaczniejsze były w r. b., które zawarły następujące osoby: Pułkownik Artylleryi Adalbert *Szebeka*, z Panną Leontyną *Tripplin*. Rz. R. St. Alexander *Kruze*, z Panną Zeneidą *Bławatską*. Karol *Lubowidzki*, z Panną Jadwigą *Cichowską*. Wincenty *Grobicki* z Panną Anną *Pękalską*. Józef *Kisielnicki* z Panną Joanną *Marylską*. P. *Mangin* Prefekt Rzymu, z Panną Hrabianką *Wielhorską*. Leopold Hrabia *Poletyłło* z Panną Pelagiją *Młodecką*. Stanisław *Węgliński* z Gabryelą *Młocką*. Stanisław *Ławicki* z Panną Marją *Bogusławską*. August Hr. *Cieszkowski* z Panną Heleną *Cieszkowską*. Ludwik Colonna *Walewski* z Panną Heleną *Bąkowską*. Antoni *Rembowski* z Panną Józefiną *Zahorowską*. Tomasz *Malinowski* z Panną Pauliną *Fruzińską*. Jan *Kowalski* z Panną Leokadją *de Lapierre*. Alexander *Tyszyński* z Panną Felicją *Friebes*. Piotr *Pietraszkiewicz* z Panną Bronisławą *Horbowską*. Karol Baron von *Maltzan* z Panią Kamillą *Lemańską*. Józef *Wołowski* z Panną Zofją *Gerlicz*. Józef *Demby* z Panną Zofją *Alexandrowicz*. Radca Stanu *Heilman* z Alexandrą z Zachertów *Helbing*. Józef *Drahol* z Panną Izabellą *Kremky*. Józef *Podgórski* z Marją *Wiorogórską*. Ludwik *Żychliński* z Panną Jadwigą *Kropiwnicką*. *Grzybowski* z Panną Gabryelą *Szablińską*. Włodzimierz *Siemiątkowski* z Hrabianką Marją *Potocką*. Juljusz Hr. *Dzieduszycki* z Panną Zofją *Bobrówną*. Seweryn *Wężyk* z Panną Teodorą *Drzewicką*. Felix *Sobański* z Hrabianką Emilją *Łubieńską*. Henryk *Rulikowski* z Panną Jadwigą *Orsetti*. Hrabia Mieczysław *Kwilecki* z Panną Marją *Mańkowską*. Fabjan *Wrześniowski* z Panną Elżbietą *Korniłowicz*. Romuald *Pląskowski* z Panną Leok. *Czapską*. Marcelli *Werner* z Anielą *Mierzwińską*. Xawery *Rychłowski* z Panną Gabryelą *Pruszak*. Józef *Łaszczyński* z Panną Antoniną *Kożuchowską*. Stanisław Hr. *Walewski* z Panną Anielą *Kuszel*. Władysław *Szydłowski* z Panią Alexandrą *Paryssot*. Kazimierz Hr. *Drohojowski* z Hrabianką Anną *Krasicką*. Adam *Mieczyński* z Panną Alex. *Kozłowską*. Ernest de *Merolla* z Panną Wiktorją *Laską*. Konstanty *Wosiński* z Panną Marją *Załęską*. Wincenty *Grzymała* z Panną Heleną Hrabianką *Załuską*. Edward *Köiichen* z Panną Heleną *Klyczewską*.

Jak w latach poprzednich tak i w r. b., odbyło się publiczne posiedzenie Towarzystwa Lekarskiego, sprawozdanie którego rzu-

ciło nam światło na okres działań tegoż Towarzystwa i rozwój czynności jego. Odznaczyło się zaś ono tém szczególniéj, że po raz piérwszy przedstawione zostały na nim przez Dra *Kellera* próby aparatu *galwano-kaustycznego*, do robienia operacyi bez krwi, w zastępstwie ostrych narzędzi.

Rzadko zaprawdę mniejszéj wody na Wiśle jak w r. b. Mniéj téż jak zwykle kursowały i paropływy; brak téj komunikacyi dał się uczuć powszechnie, a zwłaszcza mieszkańcom Powiśla. Pomimo to wszakże, piękna uroczystość, odbyta w r. b. na Solcu, upamiętniła Żeglugę parową. Uroczystością tą było poświęcenie dwóch paropływów, to jest nowo spuszczonego z warsztatów *Niemna* i *Narwi*, który już od roku kursował po Wiśle. Jednocześnie poświęcono także i zakłady warsztatów, które rozwijając się z dniem każdym, dziś już wszelkie nawet machiny dostarczają do parostatków, zastępując w tém jak najdokładniéj zagraniczne zakłady. Nadto, w r. b. w Zarządzie Żeglugi Parowéj odbyło się sprawdzenie obligów Żeglugi, za summę Rsr. 21,000, w części wykupionych, w części wylosowanych, i w ciągu roku spłaconych.

Ponawiane corocznie wyścigi konne, odbyły się i w tym roku w miesiącu czerwcu. Z koni, które stanęły w szranki jeżdżone przez żokiejów, odznaczyły się Hrabiny Augustowéj *Potockiéj*, Hrab. Witolda *Wołłowicza*, JW. Witolda *Mniewskiego*, Stada Rządowego w Janowie. Zaś z Panów, którzy sami jeździli w szrankach, tak z przeszkodami jak bez przeszkód, trzech uznano zwycięzcami; to jest pierwszego dnia, Jerzego *Fenshave*, drugiego Witolda *Mniewskiego*, a trzeciego Władysława Hr. *Zamoyskiego*.

Odbyte w tymże czasie w r. b. posiedzenie współki jedwabniczéj, jaka od lat kilku zawiązaną została w Warszawie, dało dowód najlepszy jéj rozwoju i starań, jakich nie szczędzi ku podniesieniu téj gałęzi przemysłu w kraju.

W ciągu tego roku występowali różni artyści. I tak: Fortepianista *Willmers*, który przeciągnął swój pobyt w *Warszawie* z r. z., dał się słyszéć po raz trzeci i ostatni w początku r. b. w Sali Redutowéj. W tém samém miejscu dał następnie koncert pożegnalny i także trzeci z kolei licząc w to występowanie, w końcu r. z. wiolonczelista *Servais*, wraz z przybyłym z nim fortepianistą Gennaro *Perelli*. Z młodych zaś skrzypków, występował po raz piérwszy w *Resursie Nowéj*, Jakób *Niedzielski*, na koncercie którego grali PP. *Servais* i *Perelli*. Daléj: Izydor *Lotto*, skrzypek i Artur *Napoleon* fortepianista, z wielkiém występowali powodzeniem kilkakrotnie, tak na scenie Teatru Wielkiego, jako i w Sali Redutowéj, Ludwik *Paradzński* skrzypek w Sali Resursy Nowéj, Karolina *Frieben* śpiewaczka, *Dulcken* fortepianista i *Thalgrun* wiolonczelista w Salach Redutowych; fortepianista *Kania* w Resursie Nowéj. Oprócz tego występowali także w r. b. w kwietniu Panna *Bogdanoff* tancerka, na scenie Teatru Wielkiego. Wreszcie dali się także słyszéć klarnecista Najjaśn. Królowéj Hiszpańskiéj, Adam *Terschak* w Nowéj Resursie, zaś Alexander *Bogucki*, tamże, na fortepianie i Jan *Neuman* na klarnecie. Przejeżdżający zaś przez Warszawę P. *Łazarew*, urządzał w Salach Redutowych koncert, na którym wykonano Oratorium utworu jego. Grał również na skrzypcach w Teatrze Wielkim Felix *Lipiński* skrzypek, a w Salach Redutowych wiolonczelista *Kellerman*, Kazimierz *Łada* skrzypek i fortepianistka *Teinzman*; szereg zaś tych wystąpień zakończyła Pani *Viardo Garcja* śpiewaczka, dawszy w Grudniu w Teatrze Wielkim sześć przedstawień, oraz Panna Klotylda *Bogdanowicz* śpiewaczka, która z fortepianistą *Ernesti* oraz P. *Szczepanowskim* gitarzystą dającym kilkakrotnie koncerta, wystąpiła w Salach Redutowych; i nakoniec węgierka Wilma *Bogdany*, fortepianistka, która grała w koncercie w Sali Resursy Nowéj.

Oprócz tego dawali przedstawienia na scenie Teatru Wielkiego Atleci: *Boorns* i *Chapman*, oraz atleta *Rappo* (syn) i optyk *Zoner*, niemniéj i śpiewacy alpejscy. P. *Zoner* dawał następnie przedstawienia w Sali Warsz. Tow. Dobr. Bawił także w grudniu P. *Rasimi* z obrazem Magdaleny pokutującéj P. *Tysiewicza*; a w Sali Dobroczynności przedstawiał w końcu muzeum mechaniczne z Paryża P. Jerzy *Tietz*.

Z różnych widowisk przedstawianych w Warszawie były: Wiljaby *Frikell* magik, który kilkakrotnie dawał widowiska w Teatrze Wielkim. W Sali gmachu Warsz. Tow. Dobr. magik *Mekold*; w téjże Sali cyklorama przedstawiająca rzekę *Mississippi* i jéj pobrzeża. Daléj przybyłe także dwie menażerje PP. *Kreutzberga* z młodą *Szwedką* i P. *Barnabo*, bawiły do wiosny, okazując swe widowiska na *Nalewkach*, w zbudowanych na ten cel wprost ogrodu *Krasińskiego* szopach. W osobnym i wystawionym przez siebie cyrku od Maja do połowy Lipca, dawał przedstawienia konne P. Ernest *Renz* z truppą sztucznych jeźdźców. W r. b. puszczał się kilkakrotnie balonem aeronauta *Berg* Nie brakło i na sztukach atletycznych, jak pana *Crosso* na Foxalu i na widowiskach panoramicznych jak P. *Corteles*, na placu Krasińskich, a w końcu pojawił się olbrzymi wół *Molli*, którego dotąd okazują na Nalewkach.

Godném także jest wzmianki, iż w tym roku przybyło do Warszawy dwóch piekarzy z Krakowa, to jest P. *Bochenek* i P. *Właśiński*, którzy otworzyli tu zakłady swoje.

Co do muzyk, z tych: kompanja *Wentzla* grywała w Nowéj Arkadyi, tamże kompanja węgierska P. F. Miski Farkasza. W Salonie wielkiéj alei w Dolinie orkiestra Lignicka *Bilsego*, tamże orkiestra P. *Brauna*, która również pod dyrekcją dyrektora *Dobrzyńskiego* wykonywała symfonję jego i inne znakomitsze utwory polskie. Następnie pod kierunkiem tegoż dyrektora dała się słyszéć wielokrotnie w Nowéj Arkadyi orkiestra z polskich artystów złożona. W początku zaś grudnia przybył do Warszawy P. *Koyer* z kompanją węgierską, z którą dał się słyszéć na Wiejskiéj Kawie, gdzie dotąd grywają. Zaś PP. *Lewandowski* i *Kuhne* grywali w Ogrodzie Wiejskim.

Nadto z różnych artystów, gościli w tym roku w Warszawie: *Straszyński* malarz, Henryk *Sztatler* i P. Ireneusz *Załuski* rzeźbiarze; Jul. *Kossak* malarz. Przybył także w tym roku do Warszawy z Paryża i Wł. *Oleszczyński* rzeźbiarz, który dotąd pozostaje z nami, oraz z Wilna Stanisław *Moniuszko* kompozytor muzyczny, i autor opery *Halka*, mającéj się wkrótce przedstawić na scenie.

Z literatów i poetów bawili w Warszawie: W. *Odyniec*, redaktor Kurjera Wileńskiego; Alexander *Groza*, Władysław *Syrokomla* (Kondratowicz); X. *Jakubowski*, z Krakowa; zaś z znanych podróżników Leon *Cienkowski*; a z astronomów, Dyrektor Obserwatorjum astronomicznego w Petersburgu *Struve*.

Co do ogólnego stanu roku pod względem urodzajów, godném jest wzmianki, iż rok bieżący przeszedł pod tym względem dawniejsze, upamiętniwszy się obfitością urodzajności. Tak owoce, jarzyny i zboże, wszystko udało się jak najpomyślniéj, a skutkiem tego wygórowane przed rokiem ceny zboża, wróciły niebawém do stanu normalnego. Przy końcu jednak roku rzucony był na finansistów tutejszych postrach, a to skutkiem przesilenia pieniężnego, jakie okazało się za granicą, zachwiawszy licznemi handlowemi domami. Następstwa wszakże tego nie były jeszcze tak wielkiemi, jak z początku sądzono, i zdaje się że zrządzone zagranicznemi klęskami straty, z czasem zagojone zostaną.

Kończąc tedy ogólny nasz pogląd na rok 1858, winniśmy jeszcze zwrócić się ku jednemu przedmiotowi, dotyczącemu wyłącznie pisma naszego, a tém samém i wdzięczności, jaka się od nas należy tym wszystkim, którzy już to radą, już osobistym współudziałem w pracach wszelkiego rodzaju, stając się silną podporą jego, przyłożyli się nie mało do podtrzymania takowego i wzrostu. Zapisujemy więc z przyjemnością imiona tych wszystkich osób, któremi są: Dominik *Szulc*, Antoni *Waga*, Kaz. Wład. *Wójcicki*, Dr. *Jarocki*, Bolesław *Podczaszyński*, Alexander *Weynert*, Adam *Prażmowski*, Karol *Beyer*, B. *Alexandrowicz*, Alex. Hr. *Przezdziecki*, X. Rektor *Szczygielski*, Ed. Bar. *Rastawiecki*, X. Kanonik Józef *Wyszyński*, Władysław *Garbiński*, Dr. Filozofii Fr. *Nowakowski*, Juljusz *Heppen*, Maciéj *Bayer*, Ludwik *Niemojowski*, Maciéj *Berleński*, *Mieczyński*, *Glużański*, O. B. *Domher* i inni. Zapewniając sobie przeto i nadal ich chętne współpracownictwo, puszczamy się w imię *Boże* w dalszą epokę, zaczynając od dnia jutrzejszego *trzydziesto-siódmo*-letnią wędrówkę niniejszego pisma, od czasu założenia jego. Czy odpowiemy zamiarom naszym, światły sąd w téj mierze pozostawiamy wam Czytelnicy. Przez lat tyle *Kurjer Warszawski*, starał się jedynie o współczucie wasze i miłość braterską, o wasze zadowolenie i przyjazne słowo, które zaprawdę nie w jednym już razie, za najmilszą mu stanęło nagrodę.

Jutro, w Kościele XX. Karmelitów na Krak:-Przedm: przypada doroczna Uroczystość Najsłodszego Imienia JEZUS, z wystawieniem N. SAKRAMENTU, Kazaniami, Procesjami i Ewangeljami.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, Najwyżej rozkazać raczył oznajmić podziękowanie, za złożone JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, w czasie bytności w Warszawie: przez Proboszcza w Brańszczyku Gubernji Płockiej, Xiędza Bonifacego *Ostrzykowskiego*, wiersze napisane przez niego w Moskwie, podczas Świętej Koronacji; — przez utrzymującego pensję o 4ch klasach w Warszawie, Magistra Praw *Leszczyńskiego*, programaty nauk na tejże pensji w ciągu 14-letniego istnienia jej wykładanych,—i przez Inspektora Zakładów naukowych prywatnych w Warszawie *Denoix*, nową Chrestomatję Francuzką jego układu.

Najwyższym Rozkazem do Zarządu Cywilnego z d. 3 Listopada 1857 r. posunięci za wysługę lat: z Asessora Kollegjalnego na Radcę Dworu: Naczelnik Urzędu Pocztowego Pogranicznego w Maryampolu *Panow;* z Radców Honorowych na Asessorów Kollegjalnyah: Inspektorowie Poczt: *Mateif* i *Grzecznarowski;* Starszy Rachmistrz Zarządu Okręgu Pocztowego *Koprowicz* i Naczelnik Urzędu Pocztowego w Kole *Sobocki;* z Sekretarzy Kollegjalnych na Radców Honorowych: Naczelnik Urzędu Pocztowego Pogranicznego w Michałowicach *Sendler;* Sekretarz Kancelarji Zarządu Okręgu Pocztowego *Łaźniewski*, i Sekretarz Urzędu Pocztowego Gubernjalnego w Lublinie *Krajcewicz;* na Regestratorów Kollegjalnych: Adjunkt Zarządu Okręgu Pocztowego *Kolitowski;* Sekretarz Urzędu Pocztowego Pogranicznego w Częstochowie *Piotrowski;* Pisarze Urzędów Pocztowych Gubernjalnych w Radomiu *Keler* i *Bobiński*, i w Lublinie *Winnicki.*

W dniach $^1/_{13}$ i $^8/_{20}$ Grudnia r. b., odbyły się examina roczne w Szkole Niedzielno-Handlowej w Warszawie, w obecności JJWW. i WW.: Rzeczywistego Radcy Stanu *Sumińskiego*, Pomocnika Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego; Radcy Stanu *Smacznińskiego*, Członka Rady Wychowania Publicznego i Wizytatora Szkół, i Radcy Dworu *Łyszkowskiego*, Dyrektora Gimnazjum Realnego; oraz Prezesa i Vice-Prezesa Trybunału Handlowego, i delegowanego z Magistratu m. Warszawy Radcy Dworu *Jeska;* niemniej Starszych Zgromadzenia Kupców Warszawskich i wielu Członków tegoż Zgromadzenia; na których to examinach, następujący uczniowie otrzymali nagrody, listy pochwalne i patenta ukończonego kursu nauk, a mianowicie: Z Oddziału Wstępnego: Nagrody: Fran: *Kuczyński*, z handlu win i korzeni P. E. *Lelowskiego;* Adolf *Gadomski*, z h. żelaznego P. J. *Hilkner*. Pochwały: Wasili *Krukor*, z handlu Rossyjskiego P. J. *Grydin;* Otto *Driesner*, z h. bławatnego P. X. *Schlenker;* Roman *Dehnel*, z h. materjałów pismiennych P. W. *Bednawskiego;* Ludwik *Priefer*, z h. materjałów aptecznych P. F. *Fuchs;* Ant: *Mertz*, z h. win P. F. *Fukier;* Fran: *Leichmann*, z h. win i korzeni P. L. *Krupeckiego;* Ludwik *Pyrszef*, z h. win i korzeni P. Ig: *Kijas;* Paweł *Chodorowski*, z h. win i korzeni P. L. *Gout;* Szymon *Simonsohn*, z h. galanteryjnego Braci *Lesser;* Józef *Mickiewicz*, z handlu szkła i porcelany P. Ig: *Hordliczki*. Z Oddziału 1go: Nagrody: Jan *Hakowski*, z handlu materjałów aptecznych P. J. *Zakrzewskiego;* Kazi: *Olesiński*, z h. win i korzeni P. T. *Rajtarskiego*. Pochwały: Wilh: *Sallbach*, z h. sukna P. K. *Freund;* August *Goetze*, z h. komissowego P. J. *Simmler*. Z Oddziału 2go: Nagrody: Józef *Steinaur*, z kantoru expedycyjnego PP. *Hermana Kleinadel;* Stani: *Knap*, z handlu komissowego PP. M. *Seydel et Comp:;* Adam *Pechkranz*, z h. komissowego P. Szym: *Toeplitz;* Antoni *Makowski*, z h. sukna P. Jana *Porth*. Pochwały: Robert *Steinbach*, z h. sukna P. K. *Steinbach;* Jakób *Frącewicz*, z h. galanteryjnego P. K. *Minter;* Wład: *Janowicz*, z h. galanteryjnego P. A. *Geneli;* Xawery *Schlenker* i Józef *Schlenker*, z h. bławatnego P. X. *Schlenker*. Z Oddziału 3go: Nagrody: Emil *Marx*, z kantoru P. S. *Jakubowskiego;* Teodr *Rozenzweig*, z kantoru P. J. *Janasch et Comp:;* Wład: *Zaleski*, z h. win i korzeni P. S. *Rozmanith*. Pochwały: Stefan *Rychter*, z h. materjałów piśmiennych P. J. G. *Arnhold;* Fabjan *Klingsland*, z kantoru P. *Lesser Levy;* Henryk *Klimkiewicz*, z h. win i korzeni P. L. *Krupeckiego;* Michał *Wilke*, z h. win i korzeni P. W. *Hempel;* Juljan *Molz*, z h. bławatnego P. J. *Thonnes;* Karol *Schultz* i Leon *Witwicki*, z xięgarni P. R. *Friedlein;* Alexy *Mitarnowski*, z h. Rossyjskiego P. M. *Skwarcow;* Winc: *Rychłowski*, z h. win i korzeni P. K. *Betcher;* Olimpii *Ickor*, z h. ozdób Oficerskich P. W. *Kriksin*. Z Oddziału 4go: Nagrody: Ludwik *Knap*, z h. komissowego P. M. *Seydel et Comp:;* Ant: *Krenn*, z h. win i korzeni P. W. *Hempel;* Franci: *Froelich*, z h. bławatnego P. S. *Pawlik;* Bernard *Pechkranz*, z kantoru P. S. A. *Fraenkel*. Z ukończonego kursu nauk otrzymali patenta: Ludwik *Knap*, Ant: *Krenn*, Franci: *Froelich*, Bern: *Pechkranz*, Ludwik *Rizza*, Winc: *Sławoszewski*, Józef *Pelizaro*, Maxy: *Glücksberg*, Edw: *Sobański*, Jul: *Wejgt*, Józef *Haufblum*, Michał *Sroczyński*, Sewe: *Berg*, Antoni *Laśkiewicz*, Gustaw *Kuntze*, Leon *Junger*, Jan *Banzemer*, Edward *Plewiński*, Gustaw *Tschinkel*, Ludomir *Kasprzycki*.

Na examinach rocznych odbytych w Szkołach Rzemieślniczo-Niedzielnych w Warszawie w dniach, $^{10}/_{22}$ i $^{17}/_{29}$ Listopada, $^{24}/_{6}$ i $^{26}/_{8}$ Grudnia r. b. w obecności JJWW. Radców Stanu *Smacznińskiego* i *von Stender*, Członków Rady Wychowania Publicznego i Wizytatorów Szkół, oraz Dyrektora Gimnazjum Realnego i delegowanych Starszych Nauczycieli tegoż Gimnazjum, oraz delegowanych Członków z Magistratu m. Warszawy i Starszych Zgromadzeń Rzemieślniczych, otrzymali nagrody następujący Uczniowie pomienionych Szkół, a mianowicie: ze Szkoły przy ulicy Leszno, z Oddziału wstępnego: Lud: *Szczeczyński*, Adam *Wiśniewski*, Walenty *Czapliński*.—Z Oddziału 1go: Marceli *Zalewski*, Wł: *Zaideman*.— Ze Szkoły na Pradze, z Oddziału 1go: Józef *Pstrągowski*, Teofil *Smierczyński*.— Ze Szkoły przy ulicy Gołębiej, z Oddziału 1go: Hippolit *Tyszler*, Waw: *Siemiński*, Jan *Lenicki*, Paweł *Radzicki*.— Ze Szkoły przy ulicy Królewskiej, z Oddziału 1go: Leopold *Próba*, Konst: *Jamiołkowski*, Antoni *Gorzkowski*. — Z Oddziału 2go: Ferdy: *Reifelt*, Teofil *Tsyk*, Felix *Czapliński*, Wł: *Lenartowicz*.— Ze Szkoły przy ulicy Freta, z Oddziału 1go: Wł: *Dubaszewski*, Michał *Winkler* Felix *Bajkiewicz*. — Z Oddziału 2go: Daniel *Ajbel*, Józef *Oziembło*, Juljan *Wollowicz*.— Z Oddziału 3go:

Mieczysław *Komarowicz*, Karol *Kawecki*, Kazi: *Siemiński.*— Ze Szkoły przy ulicy Krak:-Przedm:, z Oddziału 1go: Sta: *Bryner*, Tadeusz *Felkelsz*, Tomasz *Kowalski.*— Z Oddziału 2go: Piotr *Majewski*, Michał *Nikel*, Kazi: *Szachmański.*— Z Oddziału 3go: Seweryn *Pomianowski*, Augustyn *Mruz*, Franci: *Rezner.*— Z Oddziału 4go: Fran: *Witkowski*, Hippolit *Miazga*, i Antoni *Miedziński.*

Z Łowicza. — Dzień 22gi Listopada r. b., na długo będzie pamiętnym dla mieszkańców m. Łowicza, w którym widzieli z radością Syna jednego z zasłużonych Obywateli tegoż miasta, WJX. Sta: *Cichowicza*, pierwszy raz przy Ołtarzu odprawiającego pierwszą Mszę Śtą Prymicjami zwaną, w czasie której wymownie jak zawsze kazał W. JX. Ludwik *Zgórecki*, Proboszcz Sannicki, a Brat cioteczny Prymicjanta, wystawiając jak trudny jest obowiązek pracować nad zbawieniem swojem, a tem bardziej bliźnich swoich. Zaprawdę rozrzewniający był to widok, gdy po skończonej Mszy Śtej przystępowali kolejno do Ołtarza dla odebrania błogosławieństwa przez kładzenie rąk Prymicjanta, naprzód obecni Kapłani, za nimi sędziwi do łez rozczuleni z radości, że doczekali tej dla nich szczęśliwej chwili Rodzice, potem Bracia, Siostry, Krewni, Przyjaciele i cały lud zgromadzony na Nabożeństwo. Niech Ci BÓG błogosławi młody Kapłanie, powtarzamy z wspomnionym Kaznodzieją, na drodze tego trudnego zawodu, który sobie obrałeś. Tego Ci z serca życzymy. — Łowiczanie.

JW. *Isturitz y Montero*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Królowej Hiszpańskiej przy Dworze JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI, przybył z Petersburga do Warszawy.

Przyjechali do Warszawy, JJWW.: Jenerał-Major z Orszaku JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, *Geczewicz*; z Petersburga, i Jenerał-Major, Baron *Maydel*, z Mitawy.

Zarząd Warszawskiego Ober-Policmajstra, wezwał P. Joannę *Ząbkowską*, Właścicielkę nieruchomości pod Nrem 99 w m. Kłobucku; tudzież P. Eleonorę-Paulinę dwóch imion *Ernst*, Guwernantkę, ażeby w interesach własnych zgłosiły się do Zarządu Policji, lub numera obecnych swych zamieszkań wskazały.

JW. Jenerał-Adjutant Hr: *Adlerberg 2*, wyjechał do Petersburga.

Wczoraj na posiedzeniu centralnem Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności, odbytem pod prezydencją JW. Xawe: *Pusłowskiego*, Vice-Prezesa Towarzystwa, oprócz przedstawienia etatu na rok 1858 i innych czynności, o których później damy sprawozdanie, przystąpiono na przedstawienie Prezesa administracji ogólnej JW. Hr: Seweryna *Uruskiego*, do zatwierdzenia wyborów dokonanych po Wydziałach, na sprawowanie różnych obowiązków na rok 1858. Skutkiem czego, Towarzystwo przekonane o gorliwości i poświęceniu się dotychczasowych Opiekunek i Członków, pełniących liczne obowiązki, prawie wszystkich jednomyślnie utrzymało, zapraszając Ich i nadal do piastowania tych urzędów. W miejsce zaś ubyłych, już to z powodu otrzymania innych przeznaczeń, już dobrowolnego usunięcia się lub śmierci, potwierdzone zostały następujące JJWW. i WW. Osoby: na Vice-Protektorkę Zakładów Sierot, Berta *Laska*; na Vice-Protektorkę Sal Ochrony, Joanna *Neubaurowa*; na Opiekunki dyżurne Przytułku Niemowląt, oprócz dawniejszych, nowo zaproszone: Xiężna Kazimira *Czetwertyńska*, Walerja *Kochańska*, Hr: Alex: *Kossakowska*, Hr: Izabella *Łubieńska*, Teodora *Platonow*, Leonja Baronowa *Rastawiecka*, Elfryda Hr: *Zamoyska*, Balbina *Turska*, Hr: Józefowa *Szembekowa*, Ludwika *Zacharkiewicz*; na Prezesa Administracji Ogólnej, Piotr Hra: *Łubieński*; na Vice-Prezesów: 1go, Xiądz Prałat *Dekert*; na 2go, Xiążę Tadeusz *Lubomirski*; na Sekretarza 2go, Wydziału Examinacyjnego, Jan *Gautier*; Rumfordzkiego, Jan *Maleszewski*; Wydziału Opieki Sierot, Juljan *Heppen.*

Ktoby sobie życzył utrzymywać Stację Pocztową w Ciechocinku, gdzie są wody mineralne, zgłosić się zechce do biura Urzędu Pocztowego Pogranicznego w Służewie, lub do Zarządu Okręgu Pocztowego w Warszawie, gdzie wiadomość powziąść może.

Odebraliśmy smutną wiadomość o śmierci ś. p. Elizy z Hra: Mielżyńskich Hra: *Mycielskiej*, zmarłej w W. X. Poznańskiem. Śmierć świętobliwej tej Pani, najboleśniej dotknęła liczną Rodzinę i wszystkich Jej Krewnych i Znajomych, którzy czcili w Niej najpiękniejszy wzór zasług i cnót Chrześcjańskich. W dniu 2 Stycznia o godzi: 10ej rano, odprawi się w Kościele Śgo Krzyża, Nabożeństwo żałobne za spokój duszy świętej pamięci Nieboszczki.

(Art: nad:) W dniu 19 Grudnia r. b., odprowadzone zostały na wieczny spoczynek, zwłoki ś. p. Tekli z Sosnowskich *Niepokojczyckiej*, zmarłej w 56 roku życia, we wsi Sosnowicy, Gubernji Lubelskiej. Skon tej zacnej Pani, pogrążył w nieutulonym żalu Brata, Siostrę, trzy Córki i Syna, jak niemniej tych wszystkich, których bliższe stosunki przyjaźni lub znajomości z nią łączyły. Może które zdolniejsze pióro potrafi skreślić bieg życia i cnoty Nieboszczki; my zaś powodowani głębokiem ku niej uwielbieniem, streścimy te kilka słów, jako dowód naszego ku niej szacunku. Ś. p. Tekla *Niepokojczycka*, posiadała wysokie wykształcenie. Opromieniona światłem nauki, obdarzona niezwykłą łatwością obcowania z ludźmi, jednała sobie miłość i uwielbienie zbliżonych do siebie osób, a tak wśród domowego zacisza, spędziła spokojne i cnotliwe życie. Przy schyłku dni, złożona ciężką chorobą, z zadziwiającą spokojnością umysłu znosiła swoje cierpienia, aż nareszcie mimo wszelkich usiłowań, mimo troskliwości otaczających Ją osób, przyjąwszy z rąk Kapłana Ostatnie Namaszczenie, doczesne zakończyła życie. Jak dalece skon ś. p. *Tekli* dla wielu był dotkliwym, najlepiej okazało się to w dniu pogrzebu, gdy okoliczni Obywatele i mnóstwo ludu, zgromadziło się do miejscowego Kościołka, by oddać religijną posługę Jej zwłokom. Po żałobnem Nabożeństwie, orszak pogrzebowy udał się na smętarz grzebalny, gdzie zwłoki ś. p. *Tekli*, Obywatele na własnych barkach zanieśli. Tu nad przygotowanym grobem, jeden z Kapłanów w rzewnej i treściwej mowie pożegnał w imieniu zmarłej pozostałą Rodzinę i wszystkich przytomnych na tym smutnym obrzędzie, a gdy trumnę do grobu spuszczono, szczere łzy każdego oblały.— Juljan Z.

Tomasz *Łempicki*, Emeryt, przeżywszy lat 85, po długiej chorobie, opatrzony ŚŚ. SAKRAMENTAMI, onegdaj przeniósł się do wieczności. Stroskany Synowiec, zaprasza Krewnych, Kolegów, Przyjaciół i Zna-

jomych, na wyprowadzenie zwłok, dziś o godz: 3ciej po południu, z Kościoła Śgo Krzyża, na smętarz Powązkowski odbyć się mające.

Jakób *Kurtow*, b. Urzędnik Intendentury 1szej Armji, przeżywszy lat 55, po długiej i ciężkiej chorobie, wczoraj przeniósł się do wieczności. Pozostali Przyjaciele, zapraszają Kolegów i Znajomych, na wyprowadzenie zwłok, pojutrze o godzinie 11tej z rana, z Kościoła Katedralnego Śtej TRÓJCY, na smętarz Wolski odbyć się mające.

Jutro, jako w rocznicę złożenia do grobu zwłok ś. p. Celestyny z Danglów *Radzińskiej*, odbędzie się w Kościele Ewangelicko-Augsburgskim, zwykłe żałobne Nabożeństwo; na które, w nieukojonym żalu osierocony Mąż, Familję, Krewnych i Przyjaciół zaprasza.

Rada Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych Powiatu Piotrkowskiego, ma honor zawiadomić, że na zasadzie rezultatu z roku 1857, wznawiając przyjęty zwyczaj, aby w miejsce rozsyłania biletów z powinszowaniem Nowego Roku, pewien datek na cel dobroczynny ofiarowano, upoważnia Członków swoich, WW.: *Sobolewskiego*, *Maszadro* i *Frydrycha*, w Piotrkowie zamieszkałych, do przyjmowania ofiar dobrowolnych, które z tego tytułu zacna Publiczność miejscowa i Powiatu, łaskawie składać raczy, i do zapisywania w xiążkach na ten cel przeznaczonych, a to dla należytego usprawiedliwienia się i ogłoszenia.

W zakładzie fotograficznym P. Alex: *Witkowskiego*, przy ulicy Kra:-Przedm:, w pałacu JW. Hr: *Potockiego*, znajdują się portrety ś. p. Stani: *Jachowicza*, fotografowane z natury w roku 1855. Ktoby więc życzył czy do zbioru, czy na pamiątkę zaopatrzyć się takowemi, ten osiągnie cel zamierzony, bo fotografje te nieretuszowane, w nadzwyczajnem podobieństwie przedstawiają rysy zmarłego i tyle zasłużonego męża.

W miejsce rozsyłania biletów z powinszowaniem Nowego Roku 1858, dobroczynne Osoby, złożyły w Redakcji *Kurjera* ofiary: JJWW.: Radca Tajny, J. *Łaszczyński*, rs. 3; Radca Stanu *Przyrembel*, z Małżonką, rs. 3; Jan *Epstejn*, Radca Handlowy, z Żoną, rs. 6; Herman *Epstejn* z Żoną, rs. 6, dla Starców i kalek pod opieką Warsz: Tow: Dobroczynności. — Anna *Zacharkiewicz*, rs. 3; Józef *Köhler*, rs. 3; Radca Handlowy, Stanisław *Lesser*, z Małżonką, rs. 5; Senator *Eliaszewicz*, rs. 3, dla Sierot pod opieką Warszaws: Towarzystwa Dobroczynności zostających. — Mathias *Rosen*, z Żoną, rs. 4, na zupę Rumfordzką, przy Tow: Dobroczynności.— Alexander i Marja z Tyzenhauzów *Przezdzieccy*, rs. 3; Ludwika z Hr: Olizarów Hr: *Chodkiewiczowa*, rs. 3; Jan *Zawisza* rs. 4; Jan-Nepomu: i Aniela *Leszczyńscy*, rs. 1 kop: 50; Ludwika *Za:* rs. 5; Paweł *Jaworski*, Sędzia Pokoju, wraz z Żoną, rs. 3; Pułkownik *Hauke* z Żoną, rs. 3, (i dla Felicjanek rs. 3), dla Instytucji Jałmużniczej przy Kościele PP. Sakramentek, do rozdania ubogim wstydzącym się żebrać.— Jenerał Hrabia Wincenty *Krasiński*, rs. 9 dla ubogich, to jest: dla wdowy *J.* rs. 3, dla wdowy F. *Tur:* rs. 3 i dla ociemniałej wdowy *E. S.*, w domu XX. Missjonarzy na 3ciem piętrze, rs. 3. — Hra: Anna *Walewska*, rs. 6, z tych: dla wdowy *Sza:* 2, dla *Olszewskiej* rs. 2 i dla chorej 90-letniej *Katarzyny* rs. 2.— Jenerał *Sierzputowski*, z Żoną, rs. 5, dla ubogich pod opieką W. T. Dobroczynności.— Senator *Zaborowski*, z Żoną, rs. 3, dla wdów, a mianowicie: dla *Sulińskiej* rs. 1, dla *Krasuskiej* rs. 1 i dla 90-letniej *Katarzyny* rs. 1. — Mikołaj *Otocki*, z Małżonką, rs. 1, dla ociemniałego *Szumańskiego*.— Wiktorja *Sobańska* rs. 3 dla wdowy *de Tournelle*.— Róża *Sobańska* rs. 3 dla wdowy *Zacharskiej*. Radca Stanu Teodor *Heinrich*, z Małżonką, rs. 1 dla Sierot pod opieką Warsz: Tow: Dobroczynności, i rs. 1 dla Sierot Gminy Ewangelickiej. — Radca Tajny Senator *Dmitrjew*, rs. 5, z przeznaczeniem tychże: dla Elżbiety *Por:* rs. 1 kop: 50; dla *Kako:* rs. 1 kop: 50; dla *Kępiń:* rs. 1, i dla *Red:* rs. 1.— Marja-Teressa *Zielińska*, rs. 6, a mianowicie: dla Józefa *Zadęc:* rs. 2, i na ręce Xiędza *Piotra* Kwestarza rs. 4 do rozdania ubogim na drzewo. — Jenerał-Lejtnant *Tutczek*, Komendant m. Warszawy, rs. 5; Karol *Kurtz*, rs. 3 i Radca Koll: *Demeszkan*, z Małżonką, rs. 2, dla Starców Gminy Ewangelickiej.— Naczelnik Wydz: Kontr: Sług, *Listowski*, rs. 2, dla starego *Hilarego*.— Naczelnik Kancelarji Konsystorza Ewangelicko-Augsburgskiego, Juljusz *Kwejsser*, rs. 3, dla Starców i Sierot przy Domu ubogich, przy Kościele Ewangelicko-Augsburgskim Warszawskim. — Karol *Bogk*, wraz z Małżonką, rs. 3, dla Domu Starców Parafji Ewangelicko-Augsburgskiej.— Hr: *Uruski*, rs. 5; K. *Kraciński* Fryzjer, z Familją, kop: 75. Agnieszka z Palczewskich *Mackiewicz*, kop: 75, i Teressa z Palczewskich *Markowska* kop: 75, dla Domu Przytułku Niemowląt.— Hr: Andrzej *Zamoyski* rs. 6; oraz Władysław i Andrzej *Garbińscy*, rs. 3, na korzyść Kassy Rzemieślniczo-pożyczkowej, przy Czytelni Niedzielnej istniejącej.— Hrabiostwo *Tyszkiewiczowie*, rs. 3; Mecenas *Thime*, z Małżonką, rs. 3, i Antoni *Wrotnowski*, rs. 2, dla Zakładu Śgo Wincentego *á Paulo*.— St: *Englert*, Dyrektor Banku Pols:, rs. 3, na kolendę dla małych Sierotek w Zakładzie PP. Felicjanek.— Radca Dworu *Fiorentini*, rs. 2, na światło przed statuą MATKI BOZKIEJ przed Kościołem XX. Reformatów.— Jenerał *Smolikowski*, rs. 1 na powyższe światło przed Reformatami, i rs. 1 na światło przed statuą MATKI BOZKIEJ przed Kościołem XX. Kapucynów.— Cecylja *Wysiekierska*, Wdowa po Radcy Stanu, b. Członku Senatu, rs. 1 na powyższe światło przed Reformatami; rs. 1 na powyższe światło przed Kapucynami, i rs. 1 dla 90-letniej *Katarzyny*. — Pułkownik *Powało Szwejkowski*, z Żoną, rs. 2, dla dwóch Siostr staruszek przy ulicy Piwnej. — Radca Dworu, Alexander *Manulewicz-Mejdanouhlu*, wraz z Bratem Grzegorzem i siostrą Heleną *Zawiałow*, rs. 2 dla dwóch Siostr staruszek przy uli: Piwnej, i rs. 1 dla kaleki *Czajkowskiej*.— Justynjan *Karnicki*, rs. 3, i Hrabiostwo Karol i Ludwika *Borch*, rs. 4, dla wdowy *Lissowskiej*.— S. *Neybaur* z Żoną, rs. 2, dla biednej wdowy *Sulikowskiej*.— R. *Friedlein*, rs. 3, dla podupadłych Artystów muzyki.— Henryk i Jadwiga z Hr: Ilińskich, *Steccy*, rs. 4, z tych: dla *Stan:* rs. 2; dla F. *Wa:* rs. 1, i dla rodz: *Nar:* rs. 1.

W tych dniach przedstawioną będzie w Teatrze Wielkim Opera w 4ch aktach *Halka*, p. W. *Wolskiego* z muzyką St: *Moniuszki*, która wyszła nakładem *Nowoleckiego* xięgarza wprost kolumny *Zygmunta* Nr 457, i sprzedaje się po k. 30, oraz i w Kassie Teatrów Warszawskich tejże nabyć można.

Szkiców i Obrazków zeszyty 9 i 10 w jednym okładzie, wyszły na widok publiczny. Zawierają artykuły: dokończenie *Starego wiarusa* i *O piwie i szynkach piwa w Warszawie;* zeszyty te ozdobione 8ma litografjami. Wydawca przytem zawiadamia, że druk ostatnich 2ch zeszytów ukończony, i w dniach kilku zeszyty 11 i 12ty razem połączone, oddane zostaną szanownym prenumeratorom.

Magazyn N. S. *Brünera* i komp., przy ulicy Miodowej pod Nr 492, zawsze w rozliczne osobliwości towarów galanteryjnych obfitujący, zaopatrzył się z powodu zbliżającego się karnawału w przedmioty któreby stanowić mogły użytek albo ozdobę, jako to: pomady i pachnidła z najpierwszych fabryk Paryzkich; brosze, branzolety, spilki, spinki, cachepeigne a tak wyrobione, że choć to z brązu, współzawodniczą jednak ze złotem; wachlarze najmodniejsze z drzewa sandałowego i innego materjału; portebouquet, rękawiczki Juvina, krawaty Phoenixa, koszule pikowe, kamasze paryzkie i t. p., a wszystko to po przystępnych cenach.

Niżej podpisana podaje do wiadomości, iż z d. 1 Stycznia, rozpoczyna się w Zakładzie Domu Schronienia N. M. P., przy ulicy Chmielnej pod Nr 1556 istniejącym, przyjmowanie obstalunków na maglowanie i prasowanie bielizny, z przywózką do zakładu i odwózką do domów. Bliższe objaśnienia, przedmiotu tego dotyczące, udzieli miejscowy nadzór zakładu. — Zarządzająca zewnętrznemi interesami, Alex: *Petrow.*

Odwiedzana ciągle muzyka Węgierska P. *Koyera*, na Wiejskiej Kawie, występuje z coraz nowszemi dziełami dla zadosyć uczynienia miłośnikom muzyki. Jutro więc między innemi, wykona oprócz narodowych Węgierskich tańców, wielki program, składający się z Uwertur, Pot-pourri, Arji z Oper, i t. p. dzieł muzycznych. Nadto, dla uprzyjemnienia chwil szano: Publiczności, Orkiestra odegra Walc Polski, i Kadryle, rozłożone na Orkiestrę, na dętych i rzniętych instrumentach. Nakoniec jutro także dla dogodności publicznej, jeździć będzie omnibus z Saskiego placu na Wiejską-Kawę od godziny $3^{1}/_{2}$ do godziny 8ej wieczorem, po kop: $7^{1}/_{2}$; a oranżerja będzie illuminowana. Tyle przyjemności, zapewnie ściągnie licznych słuchaczów, dla których Właściciel wszystkie ułatwienia robi.

Pas d'ombres polka, skomponowana na fortepjan i ofiarowana WW. Paniom Natalji i Teodorze *Kesler* przez Teodora *Hertz*, grywana przez orkiestrę P. E. *Braun* w Dolinie Szwajcarskiej, wyszła z druku i jest do nabycia we wszystkich składach muzycznych; w litografji Juljana *Müller*, oraz w składzie materjałów pismiennych *Schertzmana.*

Kurs wczorajszy: za *pół-imperjały,* dają rs. 5 kop: 55; za *obligi Skarbowe* oprócz kuponu, dają rs. 89, wartość kuponu rs. 1; za *listy zastawne* IIIgo Okresu oprócz kuponu, żądają rs. 14 kop: 72, dają rs. 14 kop: 69, wartość kuponu kop: $1^{1}/_{3}$; za *Rossyjską* pożyczkę z r. 1854 oprócz kuponu, żądają rs. 112 kop: 42, wartość kuponu rs. 1 kop: $8^{1}/_{3}$.

Nakładem xięgarni S. H. *Merzbacha*, przy ulicy Miodowej, wydany został Zeszyt 4ty *Historji Naturalnej* przez *Milne-Edwardsa, Reichenbacha* i innych; a opracowanej przez ś. p. *Leśniewskiego*, b. Prof: nauk przyr:. Zeszyt ten znajduje się do odebrania we wszystkich xięgarniach w kraju. Prenumerata na całe dzieło w 6ciu zeszytach wyjść mające, wynosi rs. 9. W interesie sza: Publiczności, donosi xięgarnia nakładowa, iż po wyjściu całego dzieła, cena dotychczasowa rs. 9, podniesioną zostanie na rs. 12.

Dziś i codzień, w *Dolinie Szwajcarskiej, muzykalna zabawa,* pod kierunkiem P. K. *Huth.*

Jutro, w Ogrodzie Wiejskim Pani Dominikowej *Martin,* da się słyszeć od godziny 4ej z południa muzyka PP. *Lewandowskiego* i *Kuhne.* Życzeniem jest ogólnem, aby wykonano dnia tego pierwsze u nas utwory p. n. *Lancier* polski, które już znajdują się we wszystkich składach muzycznych, a których autorami są PP. *Lewandowski* i *Kuhne.* Będzie to nowością dla słuchaczów, której ci Artyści nam nie odmówią.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości, przywołani zostali: po Kom: *Sztuka przypodobania się,* Pani *Ziemińska* 6-kroć, PP. *Żołkowski* 4-kroć i *Panczykowski.*

Anglja. *Londyn, 24go Grudnia.* — Parostatek *Australasian* powiózł wczoraj z Plymouth do Madres 488 ludzi wojska. Pułk 71szy piechoty lekkiej, stojący w Malcie, i Pułk 92gi Szkotów, stojący załogą w Gibraltarze, udadzą się wkrótce drogą lądowo-morską do Indji. (St: Anz:).

Podług nadesłanej tu od Lorda *Canning* depeszy, 2,400 ludzi wojska udaje się z Kalkutty do Chin. (St: An:).

Austrja. *Wiedeń, 25go Grudnia.— Gazeta Wiedeńska* ogłosiła reskrypt własnoręczny Cesarza do Ministra spraw wewnętrznych, P. *Bach*, z daty 20go b. m., dotyczący roprzestrzenienia Wiednia. (St: Anz:).

Belgja. *Bruxella 23go Grud:.* — Przybył tu wczoraj Hr: *Lavradio.* Spodziewany jest tu z Londynu Portugalski Sekretarz Ambassady, mający zawieźć ztąd do Lizbony, 27go b. m., intercyzę ślubną Króla *Don Pedro.* — Izba Reprezentantów zatwierdziła jednozgodnie projekt do prawa o dochodach na r. 1858. Ogół dochodów przyszło-rocznych ma wynosić 141,510,000 fran:, czyli o 3 miljony więcej niż w r. b. Tak Izba udzieliła Ministrowi skarbu upoważnienie do puszczenia w obieg, na potrzeby kraju, za 23 miljony obligów skarbowych. (St: Anz:).

Francja. *Paryż, 27go Grud:.— Monitor* dzisiejszy ogłosił dekret Cesarski zwołujący Senat na 18 Stycznia i stanowiący o składzie biura tego Zgromadzenie. Marszałek *Pellissier*, został mianowany Vice-Prezesem Senatu. Innym dekretem Cesarskim P. *Leroy-Saint-Arnaud*, Admirał *Grivel* i P. Hubert *Delisle*, mianowani zostali Senatorami, a P. *Bataille* Radcą stanu. (In: B).

Paryż 28go Grud:, (telegram). — *Monitor* donosi, że Poseł Duński przedstawiał wczoraj Cesarzowi Pana *Scheele*, Duńskiego Radcę tajnego. (St: An:).

Niemcy. *Gothu 24go Grudnia.*—Podług ogłoszonego tu wczoraj prawa o organizacji Ministerjum Stanu, jedna połowa jego odbywać będzie swe posiedzenia w Koburgu, dla spraw wyłącznie Koburgskich; druga zaś połowa w Gotha, dla spraw Gothajckich, przyczem każdy z tych oddziałów będzie miał swego Prezesa odpowiedzialnego, podczas gdy poprzednio cała odpowiedzialność ciążyła na Ministrze Stanu. Minister Stanu stać będzie na czele jednego z dwóch oddziałów i stać

będzie jednocześnie na czele całego Ministerjum Stanu. (St: An:).

Monachium, 28go Grudnia.— Dziś zrana, zmarł tu Szambelan *von Bochelberg*, Poseł nadzwyczajny Pruski przy dworze tutejszym. (St: Anz:).

Sztutgard, 22go Grudnia— 18go b. m., o wpół do 9ej z wieczora, uczuć się dało w wielu miejscach Wirtembergii, głównie w Caleo i Liebenzell, trzęsienie ziemi. (St: Anz:).

Wejmar, 24go Grudnia.—Rząd zwołał sejm na 3go Stycznia, na posiedzenia nadzwyczajne, dla naradzenia się nad sposobem przyjścia w pomoc fabrykantom w Apolda, mocno dotkniętym obecnem przesileniem finansowem. (St: Anz:).

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Józefowicz Fran: Student Uniw: z Petersburga nr 551; Jezierski Waler: Sędz: Pokoju z Kujawy nr 614; Michałowski Wład: Oby: z Gub: Grodzieńskiej nr403; Ślizień Alfred Hr. z Grodna nr 613.— Bogusławski Wład: Ob: z Gub: Grodzieńskiej nr 625; Ciecierski Stefan Oby: z Ciechanowca nr 613; Januszewski Porucz: z Kowna nr 625; Kurdwanowski Hen: Ob: z Lublina nr 625.

Wyjechali: Lamaire Kar: Inżen: do Białegostoku; Ostrowski St: Hr. do Lublina; Rinaul Józ: Urzęd: do Białegostoku. — Alexiejew Jan Ob: do Petersburga; Krasicki Witold Hr. do Wilna; Masłowski Pułko: do Lublina.

Przyjechali koleją żelazną: Daziaro Józ: Kup: z Paryża nr 415; Hejsler Danien fabry: cukru z Wrocławia nr 3071; Baronowa Offenberg Katarzyna Wdowa po Jenerale Kawalerji, i Baronowa Offenberg Elżbieta Frejlina Dw: J. C. MOŚCI z Paryża nr 414. — Dulcken Ferd: Art: Muz: z Bruxelli nr 2243; Grabiański Alex: Ob: z Paryża nr 1574; Handlej Benjamin Urzęd: Angiels: z Londynu nr 414; Wejmarn Platon Porucz: Gwar: z Paryża nr 414.

Wyjechali koleją żelazną: Rzezniacki Albert Fotograf do Berlina; Rawicz Konst: Sztabs-Rotm: do Paryża; von Wężyk Felicja Ob: do Wrocławia.— Dobiecki Napoleon Ob: do Paryża; Faller Albert Litograf, i Jelenkiewicz Wład: Kom: Handl: do Berlina.

DONIESIENIA.

ALGIERKĘ Elkową, jednemu ze szczuplejszych Panów zamieniłem. Za nieuwagę uprzejmie przepraszam; moja ma wierzch granatowy i kieszonkę dla ręki zakrywającej z lewej strony; zamieniona, ma sukno ciemnej barwy i kieszonkę z prawej strony. O ile ta mi jest szczupłą, o tyle moja musi być przestroną. Upraszam więc znajomych i odwiedzanych przezemnie Panów, aby posiadane Algierki Elkowe obejrzeć zechcieli, a gdy zamianę postrzegą, łaskawie moją zwrócić mi raczyli, z obszerności dogodniejszą a z własności milszą. — Dr. *Helbich.*

Na zasadzie Wyroku Trybunału Cywilnego Gubernji Warszawskiej w Warszawie, z d. 22 Czerwca (4 Lipca) 1857 r., wystawione są na sprzedaż w drodze beneficyalnej, NIERUCHOMOŚCI po Józefie Skorupskim pozostałe, mianowicie: I° Folwark którego zabudowania w obrębie miasta Łowicza pod Nrem 212, przy ulicy Glinki są położone; grunta zaś do tego Folwarku należące, są złożone z 38 części w kształcie pasów długich wąskich, szczegółowo w taxie Sądowej co do gatunku ziemi i rozległości opisanych, obejmują one razem mniej więcej, dziesiatyn 106 czyli morgów 208. Szacunek rs. 7,497 k. 33. Vadium rs. 1,500.— II° Nieruchomość pod Nr 57, w Sochaczewie położona, przy ulicy Trojanowskiej i Staropocztowej stojąca, składająca się z Domu frontowego massiv murowanego, z Oficyny w podwórzu na podmurowaniu w części z muru pruskiego postawiona, z Zabudowań drewnianych, tudzież Ogrodu. Szacunek rs. 2,963 kop: $32^1/_2$. Vadium rs. 600.— III° Nieruchomość Nr 121, 122, 123, w Sochaczewie, na rogu Rynku tego miasta stojąca, a składająca się z domu frontowego massiv murowanego, z Zabudowań drewnianych. Szacunek rs. 2,274 kop: $30^1/_2$. Vadium rs. 500.— Koszta sprzedaży i taxy ciążą Nabywcę oprócz postąpionego szacunku.—Opis i warunki sprzedaży, przejrzane być mogą w Kancellarji Pisarza Trybunału Cywilnego w Warszawie Wydziału III, u Józefa Karpińskiego Patrona pod Nr 2236*b*, w Warszawie przy ulicy Nowolipki, na dole zamieszkałego; oraz co do Folwarku w Łowiczu, u Pisarza Sądu Pokoju w Łowiczu; co do Nieruchomości Nr 57—i 121, 122, 123, w Sochaczewie u Burmistrza tegoż miasta.— Przygotowawcze przysądzenie tych Nieruchomości, odbędzie się: Folwarku w Łowiczu w dniu 26 Grudnia 1857 r. (7 Stycznia 1858 r.); Nieruchomości Nr 57 w Sochaczewie dnia 23 Grudnia 1857 r. (4 Stycznia 1858 r.); Nieruchomości Nr 121, 122, 123, w Sochaczewie dnia 24 Grudnia 1857 r. (5 Stycznia 1858 r.). Ostateczne zaś ich przysądzenie czyli stanowcza Licytacja odbędzie się w dwa tygodnie po tem, o czem doniesione będzie.

Dnia 11 (23) Lutego 1858 r. o godzinie 10ej z rana, przed Rejentem Stępowskim Nr 487, odbytą zostanie drogą licytacji, sprzedaż Fabryki Wyrobów Chemicznych na Solcu, pod firmą Hirschman et Kijewski, wraz z Nieruchomościami Nr 2916, 2919, 2920 lit: A, B, 3038 i Fabryką filijalną w Tarchominie. Licytacja zacznie się od summy rs. 173,558 kop: 87, jako szacunek przez Biegłych oznaczonego. Vadium rs. 3850 w srebrze. Warunki przejrzane być mogą w Kantorze Fabryki na Solcu, w Kancellarji Rejenta Stępowskiego i u Szaniawskiego Mecenasa pod Nr 472, przy ulicy Senatorskiej mieszkającego.

KWITNĄCE TULIPANY (Duc de Thol i Duc de Berlin). **TACETY MARSYLSKIE**, i **KONWALJE** w *Doniczkach*, są po bardzo nizkich cenach do sprzedania, w *Zakładzie Rolniczo-Przemysłowo-Leśnym, Ostrowskiego et Comp:*, przy ulicy Rymarskiej N° 742, naprzeciw Komissji Skarbu.

MASKI PARYZKIE

w różnych assortimentach—dwukolorowe, Weneckie, podług ostatnich nieznanych dotąd modeli Paryzkich, z obszyciem koronkowem, atłasowem, lub bez obszycia axamitne, charakterystyczne i papierowe, nadeszły do Dystrybucji Cygar, Tytuniów i Tabak Wilhelma Ward, przy ulicy Rymarskiej pod Nr 737/8, obok Kommissji Skarbu, i sprzedawane będą po cenach przystępnych.

Dziś rano ciepła stopni 2. Wczoraj w południe zimna stopni 0.

Dziś rano wysokość wody na *Wiśle*, stóp 6 cali 10.

TEATR WIELKI. Jutro, *Halka*, (1szy raz).

TEATR ROZMAITOŚCI. Dziś, *Szwaczka Warszawska.—Talizman.*— Jutro, *Chatka w lesie.*

Codziennie do widzenia od godz: 3ej z południa do 6 wieczorem, **Muzeum mechaniczne** z Paryża, przedstawiające wszystkie osobliwości, tak pojedynczych Osób jako i w gruppach, oraz Figur plastycznych; a wieczorem przy rzęsistem oświetleniu. Tamże i **Słoń** do widzenia, godzien, aby na niego zwrócono uwagę. Muzeum to, urządzając niżej podpisany, starał się, aby pod każdym względem odpowiedzieć żądaniom Publiczności.—Grzegórz *Tietz.*

Nowa **Wielka Wystawa CYKLORAMY**, w ocieplonej Szopie, na placu Krasińskich, jest codziennie do widzenia: jako to: MOSKWA; PLEORAMA; KWEBEK do HALIFAX nad rzeką Śgo Wawrzyńca; JEROZOLIMA; HAMBURG, i t. p. Cena wejścia kop: 15 i k. $2^1/_2$ na ubogich.

Jutro i w Niedzielę, grać będzie w Kaskadzie, KWARTET; przyczem dostać będzie można wszelkich Potraw i Napojów, smacznie przyrządzonych, przy rychłej usłudze;— i tamże są do nabycia **Skrzypce.**

Dziś i każdodziennie od godz: 6tej wieczorem, P. Emil Gutman, komik, z swą kompanją z 6ciu osób złożoną, w kostiumach Styryjskich, grać i śpiewać będzie, w zakładzie Piwa Bawarskiego w pałacu Blanka, przy ulicy Senatorskiej.

OSTRYGI otrzymuje codziennie Handel Tomasza **Czaban**, w gmachu Teatralnym Nro 474.

KONIEC ROKU 1857.

W Drukarni Kurjera Warszawskiego. — Wolno drukować dnia 19 (31) Grudnia 1857 roku.— Starszy Cenzor, F. *Sobieszczański.*

